

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 29. 8. 2019

Število objav: 24

Internet: 15

Tisk: 9

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost,: 5

Inženirska zbornica: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 2

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 18

Internet	Naslov	Obetajo se spremembe glede urejanja papirjev za zaposlovanje tujcev		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 7	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...kvalificirane delovne sile, urejanje papirjev za tuje delavce pa traja tudi po več mesecev, je v za STA povedal Šter in dogajanje ponazoril s primerom iz gradbeništva . Delodajalcu se ponavadi mudi, zato večina delavcev iz BiH "meče v mešalec ali vozi samokolnico", še preden ima potrebno dovoljenje za prebivanje in delo....			

Internet	Naslov	Bo konec s papirologijo, ki otežuje delo in študij tujcem v Sloveniji?		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Svet24.si; 465.492, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 11	Avtor	G. G.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...pomanjkanje kvalificirane delovne sile, urejanje papirjev za tuje delavce pa traja tudi po več mesecev, je povedal Šter in dogajanje ponazoril s primerom iz gradbeništva . Delodajalcu se ponavadi mudi, zato večina delavcev iz BiH "meče v mešalec ali vozi samokolnico", še preden ima potrebno dovoljenje za prebivanje in...			

Internet	Naslov	Z robotom škropijo, z dronom odmerjajo gnojenje		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Delo.si; 454.365, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 14	Avtor	Maja Prijatelj Videmšek		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...vinogradih je razvil dr. Giorgio Pantano, nadgradnja in njegovi »možgani« (robotski operacijski sistem) pa so plod znanja zaposlenih s katedre za biosistemsko inženirstvo na fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede v Mariboru v sodelovanju z dr. Petrom Lepejem, pove predstojnik katedre Miran Lakota. image Robot Rovitis,...			

Internet	Naslov	Mislim svoje mesto: Vsi bomo nekoč starejši		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Dnevnik.si; 260.950, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 16	Avtor	Blaž Peršin		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...enormno. V Ljubljani je postalo najti prostor, mesto za namestitev v takem domu zadetek na loteriji. Država, ki je po zakonu odgovorna za to, da skrbi za graditev teh pomembnih objektov, v Ljubljani ni bila sposobna zgraditi nobene omembe vredne nove kapacitete v zadnjem obdobju. Razmere se nezadržno bližajo katastrofi....			

Tisk	Naslov	Trajnostna gradnja v Sloveniji in v Evropi		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Dnevnik - Moj dom; 176.000, Slovenija	Stran: 6	Površina: 135 cm ²
	Rubrika, Datum	Oglas; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 17	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Insulation Experience Centra (KIEXC) na Trati 32 v Škofji Loki. Na dogodek organizator poleg arhitektov, projektantov in drugih strokovnjakov s področja gradbeništva vabi tudi predstavnike ministrstev, občin, podjetij in združenj, ki se bodo seznanili z najnovejšimi dosežki na področju trajnostne gradnje v Sloveniji...			

Tisk	Naslov	Kako izbrati pravi material		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Dnevnik - Moj dom; 176.000, Slovenija	Stran: 12	Površina: 940 cm ²
	Rubrika, Datum	Oglas; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 20	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...na objektih, ki so višji od 22 metrov. Kamena ali mineralna volna Kamena volna je eden od klasičnih izolacijskih materialov, ki se uporabljajo tako v gradbeništvu kot tudi v strojništvu. Prednosti kamene volne so nizka toplotna prevodnost, kemična nevtralnost, visoko tališče in negorljivost, je pa tudi zvočni izolator...			

Internet	Naslov	Država mora čim prej poenostaviti urejanje papirjev za zaposlovanje tujcev v Sloveniji		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Hudo.com; 143.744, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 22	Avtor	A. P.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...kvalificirane delovne sile, urejanje papirjev za tuje delavce pa traja tudi po več mesecev, je v za STA povedal Šter in dogajanje ponazoril s primerom iz gradbeništva . Delodajalcu se ponavadi mudi, zato večina delavcev iz BiH "meče v mešalec ali vozi samokolnico", še preden ima potrebno dovoljenje za prebivanje in delo....			

Internet	Naslov	Preberite, kaj se dogaja s predlogi sprememb gradbene in prostorske zakonodaje		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Finance.si; 115.666, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 26	Avtor	Vasilij Krivec		
	Teme	Gradbeni zakon , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Preberite, kaj se dogaja s predlogi sprememb gradbene in prostorske zakonodaje Več iz teme. Obveščaj me o novih člankih: gradbeništvo dodaj Ministrstvo za... dodaj Aleš Prijon dodaj Čas branja: 1 min SHRANI 0 28.08.2019 16:00 Dopolnjeno: 28.08.2019 16:24 Spremembe se med drugim...			

Internet	Naslov	Spodbudno, a po pameti		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Primorske.si; 110.937, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 27	Avtor	Mitja Marussig		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...vrtoglave višine. Po desetletnem mrtvilu so napovedi o obujanju stanovanjske gradnje seveda več kot spodbudne. A nekaj previdnosti ni odveč. Zdaj, ko je gradbeništvo v očitnem vzponu, se zgodba naenkrat obrača na glavo. Družba K. Tivoli, ki je julija kupila nepremičnine Primorja v stečaju na Majskih poljanah, napoveduje...			

Internet	Naslov	Obetajo se spremembe glede urejanja papirjev za zaposlovanje tujcev		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Primorske.si; 110.937, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 30	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...kvalificirane delovne sile, urejanje papirjev za tuje delavce pa traja tudi po več mesecev, je v za STA povedal Šter in dogajanje ponazoril s primerom iz gradbeništva . "Delodajalec je upravičeno besen kot ris."Delodajalcu se ponavadi mudi, zato večina delavcev iz BiH "meče v mešalec ali vozi samokolnico", še preden...			

Tisk	Naslov	Interaktivno in z eksperimenti o poklicih		
Zaporedna št. 11	Medij; Doseg	Dnevnik; 107.900, Slovenija	Stran: 30	Površina: 562 cm ²
	Rubrika, Datum	Priloga; 29. 8. 2019		
Stran v zbirki: 32	Avtor	Andreja Podlogar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...lažja, če se že prej seznanijo z različnimi poklicnimi možnostmi. V ta namen Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani 17. oktobra organizira dan odprtih vrat. / Andreja Podlogar Dan odprtih vrat na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani je namenjen dijakom tretjih in četrth letnikov srednjih...			

Internet	Naslov	Bo konec s papirologijo, ki otežuje delo in študij tujcem v Sloveniji?		
Zaporedna št. 12	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 36	Avtor	G. G.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...pomanjkanje kvalificirane delovne sile, urejanje papirjev za tuje delavce pa traja tudi po več mesecev, je povedal Šter in dogajanje ponazoril s primerom iz gradbeništva . Delodajalcu se ponavadi mudi, zato večina delavcev iz BiH "meče v mešalec ali vozi samokolnico", še preden ima potrebno dovoljenje za prebivanje in delo....			

Tisk	Naslov	Šarec odločno podprl gradnjo NEK 2		
Zaporedna št. 13	Medij; Doseg	Dolenjski list; 38.000, Slovenija	Stran: 15	Površina: 601 cm ²
	Rubrika, Datum	Gospodarstvo; 29. 8. 2019		
Stran v zbirki: 38	Avtor	Igor Vidmar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	... PREDSEDNIK VLADE V KRŠKEM Šarec odločno podprl gradnjo NEK 2 Nadaljevanje s 1. strani Menim, da imamo veliko priložnosti za graditev svetle, konkurenčne, nizkoogljične energetske preskrbe Slovenije.« Predsednik uprave NEK Stane Rožman je tudi izrazil veselje ob obisku predsednika vlade:...			

Tisk	Naslov	Še občutek za dediščino		
Zaporedna št. 14	Medij; Doseg	Dolenjski list; 38.000, Slovenija	Stran: 36	Površina: 430 cm ²
	Rubrika, Datum	Zadnja stran; 29. 8. 2019		
Stran v zbirki: 40	Avtor	L. Markelj		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Kot je Recelj povedal na nedavnem odprtju, je načrt obnove nastal s pomočjo arhitekta Matjaža Bajorja, gradbena dela pa so predali mirnopedškemu podjetju Gradbeništvo in gradbena mehanizacija Zdravko Kukavica, s. p., ki se je dobro odrezalo. Vaščani, ki so se zbrali na odprtju majhne, a zanje pomembne pridobitve, so...			

Internet	Naslov	Bo konec s papirologijo, ki otežuje delo in študij tujcem v Sloveniji?		
Zaporedna št. 15	Medij; Doseg	Pomurje.si; 35.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 42	Avtor	G. G.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...pomanjkanje kvalificirane delovne sile, urejanje papirjev za tuje delavce pa traja tudi po več mesecev, je povedal Šter in dogajanje ponazoril s primerom iz gradbeništva . Delodajalcu se ponavadi mudi, zato večina delavcev iz BiH "meče v mešalec ali vozi samokolnico", še preden ima potrebno dovoljenje za prebivanje in delo....			

Tisk	Naslov	Slovensko znanje soustvarja švedsko industrijo		
Zaporedna št. 16	Medij; Doseg	IRT 3000; , Slovenija	Stran: 20	Površina: 1.539 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 46	Avtor	Jernej Kovač		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...patentnih prijav s področja proizvodnih tehnologij. Med podiplomskim študijem je bil gostujoči raziskovalec v Laboratoriju za obdelovalne stroje in proizvodno inženirstvo (WZL) Univerze RWTH Aachen. Prof. Krajnc sodeluje tudi z Evropsko komisijo pri ocenjevanju in pregledu obsežnih integracijskih raziskovalnih projektov...			

Tisk	Naslov	Vsaka nova izkušnja me obogati		
Zaporedna št. 17	Medij; Doseg	IRT 3000; , Slovenija	Stran: 9	Površina: 946 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 49	Avtor	Miran Varga		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	Vsaka nova izkušnja me obogati Miran Varga Kaj vas je navdihnili za poklic inženirke? Svojo visokošolsko izobrazbo sem začela na farmaciji, ko še nisem slutila, da me bo življenje zaneslo v inženirske vode. Po pridobitvi naziva magistra farmacije mi je postalo jasno, da želim delati v tesni			

Internet	Naslov	Glavni ukrepi stanovanjske politike v prenovljenem zakonu		
Zaporedna št. 18	Medij; Doseg	Iusinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 52	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...so STA povedali na ministrstvu. Javno obravnavo so lani napovedovali za začetek letošnjega leta, a so nato prednost dobile spremembe lani prenovljene gradbeno-prostorske zakonodaje . Stroškovna najemnina Glavni ukrep novega stanovanjskega zakona po navedbah ministrstva predstavlja sprememba neprofitne najemnine v stroškovno. " Neprofitna...			

Tisk	Naslov	Dela stala skoraj pol milijona evrov		
Zaporedna št. 19	Medij; Doseg	Utrip Savinjske doline; , Slovenija	Stran: 4	Površina: 160 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 53	Avtor	T. Tavčar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...celotnega ostrešja, zvonika in kritine. Po navodilu spomeniškega varstva bo obnovljena zunanost takšna, kot je bila prvotna zunanost stavbe. Dela izvaja Gradbeništvo Franc Novak iz Moravč, celotna obnova pa bo znašala okrog 490 tisoč evrov. Vse poslovne zadeve v zvezi z obnovo vodijo župnijski ključarji Edi Novak, Vinko...			

Internet	Naslov	Iz litra odpadnega jedilnega olja nastane kar 90 odstotkov biodizla ali bioplina		
Zaporedna št. 20	Medij; Doseg	Si24.news; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 60	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...izvajanja komunalnih storitev. Opravlja dejavnosti gospodarskih javnih služb v občinah Krško in Kostanjevica na Krki ter tržne dejavnosti na področju gradbeništva , trgovine, komunale, vzdrževalnih in čistilnih del ter obdelave odpadkov. Dejavnosti opravljajo v skladu s standardi na področju vodenja kakovosti ISO...			

Internet	Naslov	Največ energije v energetske intenzivnih dejavnostih je bilo namenjene za proizvodnjo toplote		
Zaporedna št. 21	Medij; Doseg	Stat.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 63	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...vodo, ravnanje z odpadki in odpadki, saniranje okolja (področje E) z 8 %, dejavnost kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo (področje A) s 5 %, dejavnost gradbeništvo (področje F) s 3 %, dejavnost rudarstvo (področje B) z 2 % in dejavnost oskrba z električno energijo, plinom in paro (področje D) z manj kot odstotkom....			

Tisk	Naslov	Staubli je pokazal moč robotov		
Zaporedna št. 22	Medij; Doseg	IRT 3000; , Slovenija	Stran: 148	Površina: 401 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 64	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...so imela predstavitve podjetja TMT Chrudim, Techfood, Murtfeld, Endress + Houser in kot poseben predstavnik gostov iz Evropskega združenja za higiensko inženirstvo in oblikovanje (European Hygienic Engineering & Design Group - EHEDGE). Na podlagi zaključkov dogodka je mogoče sklepati, daje bil program zelo zanimiv...			

Internet	Naslov	Pozabi na študentske sobe – tu je S hotel		
Zaporedna št. 23	Medij; Doseg	Student.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 67	Avtor	Matjaž Lesjak		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...Smetanovi ulici 20. V njegovi neposredni bližini so: Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, Fakulteta za energetiko, Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, Fakulteta za strojništvo, Univerzitetna knjižnica Maribor, Rektorat Univerze v Mariboru...			

Internet	Naslov	Obetajo se spremembe glede urejanja papirjev za zaposlovanje tujcev		
Zaporedna št. 24	Medij; Doseg	Findinfo.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 28. 8. 2019		
Stran v zbirki: 69	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...pomanjkanje kvalificirane delovne sile, urejanje papirjev za tuje delavce pa traja tudi po več mesecev, je povedal Šter in dogajanje ponazoril s primerom iz gradbeništva . Delodajalcu se ponavadi mudi, zato večina delavcev iz BiH "meče v mešalec ali vozi samokolnico", še preden ima potrebno dovoljenje za prebivanje in delo....			

Obetajo se spremembe glede urejanja papirjev za zaposlovanje tujcev

Delodajalci se pri zaposlovanju tujcev srečujejo z ovirami in so upravičeno besni, zakonodaja je neživiljenjska in za svetom, izgublja pa Slovenija, je za **STA** dejal vodja konzularne službe zunanjega ministrstva Andrej Šter. Ministrstvo zato predlaga spremembe, ki bi postopke skrajšale, pocenile, hkrati pa zajezile izkoriščanje in zaslužkarstvo.

Slovenski delodajalci že mesece opozarjajo na pomanjkanje kvalificirane delovne sile, urejanje papirjev za tuje delavce pa traja tudi po več mesecev, je v za **STA** povedal Šter in dogajanje ponazoril s primerom iz **gradbeništva**.

Delodajalcu se ponavadi mudi, zato večina delavcev iz **BiH** "meče v mešalec ali vozi samokolnico", še preden ima potrebno dovoljenje za prebivanje in delo. Organ, ki ga izdaja, pa o vsakem koraku, če denimo manjka kakšno potrdilo, delavca prek slovenskega veleposlaništva v Sarajevu obvešča v **BiH**, a neuspešno, saj je v Sloveniji. Obvestilo roma nazaj v Ljubljano, ko končno pride do delavca, pa ga mora delodajalec peljati v Sarajevo, kjer da prstne odtise in predloži ustrezne dokumente. Postopek se preseli nazaj na slovenski organ, ki izda dovoljenje, a ga spet pošlje v **BiH**, tako da ga mora iti delavec, ki dela v Sloveniji, iskat tja.

"Minila sta dva ali trije meseci. Delodajalec je upravičeno besen kot ris," je postopke komentiral Šter.

Pri tem je izpostavil, da je ureditev slaba tudi za tujce, ki bi radi v Sloveniji študirali, raziskovalce, gostujoče profesorje, umetnike, strokovnjake. "Kitajski baletki, ki iz Švice pride v ansambel **SNG** Opera in balet Ljubljana, rečemo, da ne more tu vložiti prošnje za dovoljenje za prebivanje. Čeprav je zaposlena v Švici in nikoli ni bila na Kitajskem, jo pošljemo v Peking, kjer mora pridobiti potrdilo o nekaznovanju in vložiti vlogo ter počakati, da bo ta odobrena," je bil oster. Enako bi bilo, če bi denimo nujno potrebovali strokovnjaka za vzdrževanje Nuklearne elektrarne Krško, ki bi bil iz države zunaj **EU**, je navedel.

"Imamo predpise, ki so popolnoma neživiljenjski in obremenjujemo tiste, ki bi prišli k nam z dobrimi nameni. "To je popoln nesmisel, druge države **EU** nimajo tovrstnih omejitev, pač pa postavljajo omejitve za tiste, ki jih je res treba preveriti," je povedal. "Resni ljudje ugotovijo, da smo daleč za leseno sekuro," je opozoril in dodal, da gredo potem raje v druge države, Slovenija pa je na izgubi.

Ministrstvo za zunanje zadeve zaradi te problematike že vrsto let poziva k spremembi zakona o tujcih, ki bi poenostavile in skrajšale postopek, a neuspešno. Temu se namreč, tako Šter, ves čas upira ministrstvo za notranje zadeve, pristojno za ta zakon, in sicer z argumentom zagotavljanja varnosti.

V mandatu te vlade pa jim je le uspelo svoj predlog spraviti v medresorsko usklajevanje. Ta bi slovenskim delodajalcem, ki nujno potrebujejo delavce, omogočil, da urejajo papirje za delavce kot njihovi pooblaščenca. To bi postopke olajšalo časovno in cenovno, tako da bi bili namesto v treh mesecih zaključeni v največ treh tednih, je poudaril sogovornik.

Šter verjame, da bi z njihovim predlogom otežili tudi delo posrednikom, ki ustanavljajo podjetja oz. agencije za t. i. leasing delovne sile in želijo tujcem v Sloveniji omogočiti kar najhitrejšo pot v druge države **EU**.

Te "prodajalne delavcev" so po njegovih besedah ugotovile, da je najcenejše, da se tuje delavce zaposli na Slovaškem, saj jim tam ni treba plačevati prihoda in odhoda na delo ter malice, zaradi česar so ustanovile podružnice v Bratislavi. Bosanski delavci se tako s pomočjo slovenskega podjetja zaposlijo na Slovaškem, od tam pa odidejo na delo v Nemčijo. "Je to kaj drugega kot zaslužkarstvo najnižje vrste?" se sprašuje.

Napotitve (tujih) delavcev iz Slovenije v druge države **EU** vidi kot "zvodništvo, ki bi moralo biti kaznivo". "Zanimivo, nobena druga država s podobnim statusom, kot ga ima Slovenija, niti Bolgarija, Romunija, Madžarska, Češka, Slovaška, nima tovrstnega obsega. Oni v Nemčijo pošljejo nekaj deset delavcev letno, mi pa med 30.000 in 60.000," je opozoril. V tej luči se ne čudi postopkom, ki so zaradi tega zoper Slovenijo sproženi pri Evropski komisiji.

S predlogom ministrstva bi po njegovih besedah zajezili tudi t.i. scouting za tuje študente. Tudi ta pojav je orisal na primeru, in sicer kamerunskega fanta, starega kakšnih 20 let: "Pot iz Kameruna v Evropo stane med 20.000 in 50.000 evrov, ker je treba kupiti lažne dokumente, pa to, drugo, tretje, če ga nekdo vpiše na slovensko fakulteto, kar že predstavlja vstopnico v Evropo, pa to ne stane skoraj nič."

Ministrstvo za zunanje zadeve se zato zavzema za postopke, s katerimi bi se zahtevalo ustrezne dokumente in preverilo, ali takšni mladi ljudje res prihajajo v Slovenijo na študij, ali imajo ustrezno znanje ipd.

Predlog ministrstva za zunanje zadeve je sicer v medresorskem usklajevanju že od lanskega leta, Šter pa je glede podpore optimist.

G.G./STA

Bo konec s papirologijo, ki otežuje delo in študij tujcem v Sloveniji?

0 | 28. Aug 2019, 08:23

Deli na:

Facebook

Twitter

Delodajalci se pri zaposlovanju tujcev srečujejo z ovirami in so upravičeno besni, zakonodaja je neživljenjska in za svetom, izgublja pa Slovenija, je dejal vodja konzularne službe zunanjega ministrstva Andrej Šter.

Profimedia

Fotografija je simbolična

Slovenski delodajalci že mesece opozarjajo na pomanjkanje kvalificirane delovne sile, urejanje papirjev za tuje delavce pa traja tudi po več mesecev, je povedal Šter in dogajanje ponazoril s primerom iz **gradbeništva**.

Delodajalcu se ponavadi mudi, zato večina delavcev iz BiH *"meče v mešalec ali vozi samokolnico"*, še preden ima potrebno dovoljenje za prebivanje in delo. Organ, ki ga izdaja, pa o vsakem koraku, če denimo manjka kakšno potrdilo, delavca prek slovenskega veleposlaništva v Sarajevu obvešča v BiH, a neuspešno, saj je v Sloveniji. Obvestilo roma nazaj v Ljubljano, ko končno pride do delavca, pa ga mora delodajalec peljati v Sarajevo, kjer da prstne odtise in predloži ustrezne dokumente. Postopek se preseli nazaj na slovenski organ, ki izda dovoljenje, a ga spet pošlje v BiH, tako da ga mora iti delavec, ki dela v Sloveniji, iskat tja.

"Minila sta dva ali trije meseci. Delodajalec je upravičeno besen kot ris," je postopke komentiral Šter.

Pri tem je izpostavil, da je ureditev slaba tudi za tujce, ki bi radi v Sloveniji študirali, raziskovalce, gostujoče profesorje, umetnike, strokovnjake. *"Kitajski baletki, ki iz Švice pride v ansambel SNG Opera in balet Ljubljana, rečemo, da ne more tu vložiti prošnje za dovoljenje za prebivanje. Čeprav je zaposlena v Švici in nikoli ni bila na Kitajskem, jo pošljemo v Peking, kjer mora pridobiti potrdilo o nekaznovanju in vložiti vlogo ter počakati, da bo ta odobrena,"* je bil oster. Enako bi bilo, če bi denimo nujno potrebovali strokovnjaka za vzdrževanje Nuklearne elektrarne Krško, ki bi bil iz države zunaj EU, je navedel.

"Imamo predpise, ki so popolnoma neživljenjski in obremenjujemo tiste, ki bi prišli k nam z dobrimi nameni. To je popoln nesmisel, druge države EU nimajo tovrstnih omejitev, pač pa postavljajo omejitve za tiste, ki jih je res treba preveriti. Resni ljudje ugotovijo, da smo daleč za leseno sekiro," je opozoril in dodal, da gredo potem raje v druge države, Slovenija pa je na izgubi.

Ministrstvo za notranje zadeve se upira

Ministrstvo za zunanje zadeve zaradi te problematike že vrsto let poziva k spremembi zakona o tujcih, ki bi poenostavile in skrajšale postopek, a neuspešno. Temu se namreč, tako Šter, ves čas upira ministrstvo za notranje zadeve, pristojno za ta zakon, in sicer z argumentom zagotavljanja varnosti.

Končno preboj?

V mandatu te vlade pa jim je le uspelo svoj predlog spraviti v medresorsko usklajevanje. Ta bi slovenskim delodajalcem, ki nujno potrebujejo delavce, omogočil, da urejajo papirje za delavce kot njihovi pooblaščenici. To bi postopke olajšalo časovno in cenovno, tako da bi bili namesto v treh mesecih zaključeni v največ treh tednih, je poudaril sogovornik.

Šter verjame, da bi z njihovim predlogom otežili tudi delo posrednikom, ki ustanavljajo podjetja oz. agencije za t. i. leasing delovne sile in želijo tujcem v Sloveniji omogočiti kar najhitrejšo pot v druge države EU.

Obvod na Slovaškem

Te "prodajalne delavcev" so po njegovih besedah ugotovile, da je najceneje, da se tuje delavce zaposli na Slovaškem, saj jim tam ni treba plačevati prihoda in odhoda na delo ter malice, zaradi česar so ustanovile podružnice v Bratislavi. Bosanski delavci se tako s pomočjo slovenskega podjetja zaposlijo na Slovaškem, od tam pa odidejo na delo v Nemčijo. *"Je to kaj drugega kot zaslužkarstvo najnižje vrste?"* se sprašuje.

Zvodništvo in "scouting" za študente

Napotitve (tujih) delavcev iz Slovenije v druge države EU vidi kot *"zvodništvo, ki bi moralo biti kaznivo"*. *"Zanimivo, nobena druga država s podobnim statusom, kot ga ima Slovenija, niti Bolgarija, Romunija, Madžarska, Češka, Slovaška, nima tovrstnega obsega. Oni v Nemčijo pošljejo nekaj deset delavcev letno, mi pa med 30.000 in 60.000,"* je opozoril. V tej luči se ne čudi postopkom, ki so zaradi tega zoper Slovenijo sproženi pri Evropski komisiji.

S predlogom ministrstva bi po njegovih besedah zajezili tudi t.i. scouting za tuje študente. Tudi ta pojav je orisal na primeru, in sicer kamerunskega fanta, starega kakšnih 20 let: *"Pot iz Kameruna v Evropo stane med 20.000 in 50.000 evrov, ker je treba kupiti lažne dokumente, pa to, drugo, tretje, če ga nekdo vpiše na slovensko fakulteto, kar že predstavlja vstopnico v Evropo, pa to ne stane skoraj nič."*

Ministrstvo za zunanje zadeve se zato zavzema za postopke, s katerimi bi se zahtevalo ustrezne dokumente in preverilo, ali takšni mladi ljudje res prihajajo v Slovenijo na študij, ali imajo ustrezno znanje ipd.

Predlog ministrstva za zunanje zadeve je sicer v medresorskem usklajevanju že od lanskega leta, Šter pa je glede podpore optimist.

Z robotom škropijo, z dronom odmerjajo gnojenje

[delo.si/novice/slovenija/z-robotom-skropijo-z-dronom-odmerjajo-gnojenje-221086.html](https://www.delo.si/novice/slovenija/z-robotom-skropijo-z-dronom-odmerjajo-gnojenje-221086.html)

Odpri galerijo

Štefan Cekūt, eden večjih kmetov v Prekmurju, si ne predstavlja kmetovanja brez naprednih tehnologij. Prinašajo mu prihranke pri gorivu, škropivih, repromaterialu in so bolj prijazne do okolja. FOTO: Blaž Samec

Digitalizacija je osrednja tema kmetijsko-živilskega sejma Agra, vendar marsikateri kmet – na Agri je bilo videti, kakor da kmetuje vsa Slovenija – ob njeni omembi le zamahne z roko. Toda pojem je po besedah dr. **Blaža Germška** s Kmetijskega inštituta Slovenije zgolj drugo ime za naravni napredek kmetijske panoge, torej korak v pravo smer. A brez človeškega nadzora še vedno ne gre.

Dokaz, da je potreben tudi ta, je robot Rovitis 4.0, katerega avtonomno premikanje so želeli prikazati na sejmu, vendar so se zaradi varnosti obiskovalcev odločili, da tega raje ne bodo storili. Osnovno različico robota za škropljenje v vinogradih je razvil dr. Giorgio Pantano, nadgradnja in njegovi »možgani« (robotski operacijski sistem) pa so plod znanja zaposlenih s katedre za biosistemsko **inženirstvo** na fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede v Mariboru v sodelovanju z dr. Petrom Lepejem, pove predstojnik katedre **Miran Lakota**.

Robot Rovitis, katerega možgani so plod slovenske pameti, je namenjen škropljenju v vinogradih. FOTO: Blaž Samec

Robot, ki so ga razvili kot partnerji italijanskega projekta evropskega inovacijskega partnerstva, deluje po načelu teach & repeat (uči in ponovi), pove **Jurij Rakun**. Sam se pripelje iz garaže, sam deluje v vinogradu, po koncu opravila pa se vrne v garažo. Trenutno je še prototip, testirajo ga v vinogradih njegovega prvega očeta dr. Pantana v okolici Benetk. Želijo pa, da bi bil še bolj prijazen do uporabnika,

izboljšati varnostne mehanizme, znižati ceno na 60.000 evrov (prototip je stal 80.000 evrov), da bi bil dostopen več vinogradnikom, in preizkusiti, kako se obnaša na gričevnatem terenu, ki je bolj podoben slovenskim vinskim goricam.

Roboti se uporabljajo tudi pri molži, po nekaterih podatkih naj bi jih imelo že 90 rejcev mlekaric. Po mnenju Mirana Lakote je robotizacija nesporno naslednji korak v digitalizaciji kmetijstva. Verjetno se bo začela s flotami majhnih robotov, ki bodo razbremenile ročna dela, kot sta škropljenje in košnja v trajnih nasadih. Njene prednosti odtehtajo slabosti, meni Jurij Rakun. Z uporabo robotov za molžo, denimo, rejec sčasoma izgubi stik s čredo, po drugi strani pa mu roboti olajšajo delo in omogočajo statistične podatke na ravni posamezne živali.

Nad njivami prvi droni

Z uporabo sodobnih tehnologij kmetijstvo bistveno manj obremenjuje okolje.

Digitalizacija pa niso le kmetijska avtomatizacija in roboti. Pojem poleg umetne inteligence zajema digitalne tehnologije, digitalne inovacije ter informacijske in komunikacijske tehnologije. »Digitalizacija prek sodobnih pristopov in možnosti prinaša boljše in natančnejše razumevanje rasti in razvoja rastlin ter vpliva inputov – gnojenja, zalivanja in drugih procesov. Kaže, kako moramo delati, da bi inpute optimizirali in povečali pridelek ali njegovo prehransko vrednost. Z uporabo sodobnih tehnologij bistveno manj obremenjujemo okolje – porabimo manj pesticidov in mineralnih gnojil – kot z obstoječimi praksami konvencionalnega kmetijstva. Največji potencial pa je glede zatiranja bolezni in škodljivcev, saj rastlino zdravimo takrat, ko je bolna,« pravi Blaž Germšek s kmetijskega inštituta.

Upravljanje pametnih kmetijskih strojev zahteva veliko znanja. FOTO: Blaž Samec

Letos se je začelo več testiranj za vpeljevanje tehnologije dronov za bolj optimalno gnojenje.

Ker v Evropi ni evidenc o uporabi sodobnih tehnologij, je težko oceniti številčno stanje uporabe novih tehnologij v Sloveniji. Po oceni **Mateja Štepca** z ministrstva za kmetijstvo smo v zlati sredini. V Sloveniji je nekaj kmetijskih podjetij in kmetov, ki »imajo že vse«, pravi Miran Lakota. Izvajajo precizno kmetijstvo, ki pomeni natančno prostorsko upravljanje za izboljšanje pridelkov glede na vložena sredstva in hkrati zmanjšanje vplivov kmetijstva na okolje. K njemu se prištevajo satelitski posnetki, na podlagi katerih kmetje optimizirajo sejanje, škropljenje in gnojenje, razširjena uporaba GPS, aerofoto posnetki in najnovejše generacije hiperspektralnih slik, ki jih zagotavljajo sateliti Sentinel, kar omogoča izdelavo zemljevidov, na katerih lahko vidimo veliko podatkov (npr. količino pridelka, vsebnost organskih snovi, raven vlage, raven dušika ...).

Letos je steklo tudi več testiranj za vpeljevanje tehnologije dronov z multispektralnimi kamerami. Snemanje kmetijskih površin z droni je po besedah Lakote »orodje od setve do žetve«: ko rastline rastejo, posnamemo kmetijsko površino in na podlagi vegetacijskih indeksov, ki pokažejo stanje rastline, na primer prilagodimo dognojevanje. Posledice so prihranek denarja, večji pridelek in manjša obremenitev okolja. Na fakulteti so se povezali s podjetjem Termodron in nekaj velikimi kmetijskimi podjetji oziroma kmeti, pri katerih testirajo pregledovanje površin z droni na različnih kmetijskih gospodarstvih z namenom natančnejšega dognojevanja. Termodron je v podjetju Jeruzalem Ormož SAT s to tehnologijo letos spremljal 180 hektarov pšenice skozi vse faze dognojevanja. Cilj je zmanjšati porabo umetnih gnojil in gnojiti le toliko, kot je treba, pove direktor Termodrona **Sergej Krajnc**. To jim je tudi uspelo. Na 43-hektarski parceli so pri drugem in tretjem dognojevanju uporabili do tona manj gnojila brez zmanjšanja količine pridelka. Sodelovanje so razširili še na Žipo Lenart, kmetiji Cigüt in Meolic v Prekmurju, kmetijo Štih pri Ljutomeru in Panvito.

Sistem je po besedah Krajnc razvit do faze, ko je pripravljen za uporabo za optimizacijo dognojevanja pri žitih v naslednji sezoni. Za zdaj se izplača le velikim podjetjem oziroma kmetom z modernejšo mehanizacijo, ki ima podporo digitalizacije, priznava Krajnc, vendar v podjetju tehnologijo želijo približati tudi manjšim in srednjim kmetom, ki nimajo pametnih traktorjev. S podjetjem Ino Brežice se dogovarjajo, da bi podatke integrirali z njihovimi trosilniki umetnega gnojila.

Pametni traktorji imajo satelitsko navigacijo, ki omogoča vodenje traktorja in setev, gnojenje in škropljenje na dva centimetra natančno. FOTO: Blaž Samec

Manjši stroški goriva, škropiv in repromateriala

Cenovno oviro naprednih tehnologij za manjše kmetije je mogoče preskočiti z združevanjem.

Štefan Cekūt, ki smo ga obiskali med sejanjem detelje za ozelenitev, je letos prvič poskusno uporabil posnetke z dronom za ugotavljanje rasti pšenice in koruze na različnih območjih parcele za bolj odmerjeno gnojenje. Na delu obdelovalnih površin pa takšno gnojenje že uporablja. Eden večjih kmetov v Prekmurju – obdeluje 370 hektarov površin – je diplomiral na fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede. Visoka izobrazba in znanje sta po njegovem nujna za upravljanje pametnih strojev in tehnologij, težko pa je najti delovno silo, ki bi to počela, tudi med mladimi, pristavi. Sam si brez uporabe naprednih tehnologij ne predstavlja prihodnosti.

Prvi korak v pametno kmetijstvo je bila odločitev za ohranitveno obdelavo tal brez oranja. Ta je narekovala naslednje korake: nakup kombajna, ki kartira pridelek na natančno določeni lokaciji, traktorjev z navigacijo, ki ga vodijo po njivi – ima tri – in priključkov z različnimi senzorji. Z njimi so znižali stroške porabe goriva, škropiva in repromateriala za do sedem odstotkov. Napredne tehnologije so primerne tudi za kmete z manjšimi površinami, saj prinašajo večjo natančnost in prihranek, res pa nabavna cena ni najnižja, pravi Miran Lakota. A to oviro bi lahko preskočili s sodelovanjem. »Štiri majhne kmetije so že ena malo večja.«

Slovensko kmetijstvo je pri uporabi sodobnih tehnologij v zlati sredini. FOTO: Blaž Samec

Mislim svoje mesto: Vsi bomo nekoč starejši

Kot v vsakem mestu je tudi v Ljubljani tako, da med seboj prepleteno živijo in ustvarjajo različne generacije. Samo bežen pogled na statistične podatke nam pove, da je starejših prebivalcev našega mesta vedno več. Pomemben del trajnostnega razvoja je seveda tudi ta, da so generacije med seboj povezane in da določen del prebivalstva nima občutka zapostavljenosti ali še slabše, dokazov, da za njih ni poskrbljeno v tolikšni meri kot za generacije, ki so na višku svojih ustvarjalnih moči. Zanimivo je pogledati že psihologijo druženja.

Blaž Peršin

28. avgust 2019

28. avgust 2019 7:00

V Sloveniji na splošno preredko srečujemo druženje različnih generacij. Na prostorih srečevanj premalokrat opazimo spontano povezovanje ljudi iz različnih starostnih obdobij. V mediteranskih deželah je druženje starejših in mladine veliko bolj pristno, povezano tudi s temperamentom prebivalstva na tem območju, kjer je vzklik za lepim dekletom neredko mogoče slišati tudi iz ust nekoga, ki je presegel devetdeset let. Na sprehajališčih, mestnih ulicah in trgih mediteranskih

mest je zato medgeneracijski hektični nemir osnova povezovanja, kjer se marsikdaj ne ve, kdo je zares star po duši.

Velikokrat tudi v Ljubljani lahko srečamo nekoga, ki je star pri petindvajsetih ali mlad pri zrelih osemdesetih. Gre bolj kot ne za stanje duha. Naša naravnost dostikrat zasleduje misel, da so starejši bolj kot ne tisti, ki ne potrebujejo nič drugega kot varen, skrben dom, kjer bo za njih ustrezno poskrbljeno, kjer bodo varno preživeli zadnje ure časa, ki mu je bil odmerjen. Tu pa nastane precejšnja zagata. Okolje in odnos do starejših sta v času medosebne zaprtosti, kjer se hranimo s svojimi in edino nam razumljivimi problemi, že tako in tako naporna in jima starejši težko sledijo.

Ko pa si vendarle želijo pobegniti v dom za starejše, jih tam čaka druga, nerešljiva uganka. Kje sploh lahko starejši član naše družbe najde varno, oskrbovano zavetje?

Posledice staranja prebivalstva so neusmiljene. Število čakajočih na sprejetje v dom je postajalo vedno večje, postalo je enormno. V Ljubljani je postalo najti prostor, mesto za namestitev v takem domu zadetek na loteriji. Država, ki je po zakonu odgovorna za to, da skrbi za **graditev** teh pomembnih objektov, v Ljubljani ni bila sposobna zgraditi nobene omembe vredne nove kapacitete v zadnjem obdobju. Razmere se nezadržno bližajo katastrofi. Po navadi se s tem vprašanjem srečamo takrat, ko se sami znajdemo pred nerešljivim problemom in ga ne uspemo razrešiti. Vendar čas neusmiljeno teče, jutri podobne težave čakajo vse nas.

Trajnostna gradnja v Sloveniji in v Evropi

Slovensko združenje za trajnostno gradnjo GBC Slovenija bo v septembru v svetovnem tednu trajnostne gradnje organiziralo že 4. konferenco trajnostne gradnje, katere osrednje niti bodo energijska učinkovitost stavb in kazalniki trajnostne gradnje Level(s) v okviru akcijskega načrta za krožno gospodarstvo. Letošnja konferenca bo potekala v četrtek, 26. septembra, v prostorih Knauf Insulation Experience Centra (KIEXC) na Trati 32 v Škofji Loki. Na dogodek organizator poleg arhitektov, projektantov in drugih strokovnjakov s področja **gradbeništva** vabi tudi predstavnike ministrstev, občin, podjetij in združenj, ki se bodo seznanili z najnovejšimi dosežki na področju trajnostne gradnje v Sloveniji in v Evropi ter pomembnimi smernicami za prihodnost trajnostne gradnje. Predavanja bodo potekala v treh sklopih od 9. do 15. ure, program pa bodo soustvarjali vidni predstavniki evropske komisije, evropske mreže svetovnega združenja GBC, ministrstva za okolje in prostor, raziskovalnih in znanstvenih institucij, lokalnih skupnosti ter članic združenja. Obravnavane teme z izzivi in rešitvami na področju **gradbeništva** bodo opredeljevale našo trajnostno prihodnost, zato lahko na konferenci prav gotovo pričakujemo zanimive in pomembne vsebine.

Izolacija

Kako izbrati pravi material

Ekspandirani polistiren (EPS) ali stiropor je sintetični polimer, proizveden iz nafte, in je med najbolj pogosto uporabljenimi plastičnimi masami. Foto: dokumentacija Dnevnika

Prva aktualna misel dovolj ozaveščenih ljudi pri nujni izbiri ustrezne izolacije bivalnih in poslovnih prostorov je varčevanje z energijo in s tem z nujnimi stroški tako za ogrevanje kot tudi za hlajenje! Druga, še bolj pomembna, je udobje zdravega bivanja – ustrezno novozgrajeni pa tudi starejši ustrezno obnovljeni objekti to lahko omogočijo. In tretja misel – že za nas, še bolj pa za prihajajoče rodove, je varovanje okolja, obvladovanje naših aktivnosti na vplive podnebnih sprememb in posledično na ohranjanje narave in njenega življa, kakršnega poznamo. Tovrstnih opozoril ne smemo zanemarjati!

Pri vseh treh poudarkih lahko bolj pomembno, kot si želimo sami priznati, vplivamo prav vsi. Med drugim se začne tudi pri izbiri materiala, ki ga bomo za izolacijo svojega objekta izbrali. Naj bo takoj jasno: za pravo odločitev se je treba posvetovati tako s prodajalcem določenih izolativnih materialov kot tudi z izvajalci del, ki morajo svoj delež tovrstnih opravil opraviti res strokovno in kakovostno. Površnost, kaj šele neznanje, lahko pripelje do povsem nasprotnih rezultatov naših namer in želja. A da zmoremo tako prodajalcem kot izvajalcem postaviti primerna vprašanja in zahteve, je dobro vedeti nekaj osnovnih stvari o posameznih izolativnih materialih, ki jih ponuja tovrstni trg. Od tega, kako nastanejo in kako se jih vgrajuje, do tega, kje in kako končajo svojo življenjsko vlogo tudi po zaključku nase.

Ekspandirani in ekstrudirani polistiren

Ekspandirani polistiren (EPS) ali stiropor je sintetični polimer, proizveden iz nafte, in je med najbolj pogosto uporabljenimi

Stiropor je večinoma bele barve, lahko pa se mu dodaja grafit, aluminij ali karbon, ki še izboljšajo njegove izolacijske lastnosti in tudi barvo. Foto: dokumentacija Dnevnika

plastičnimi masami. Je razmeroma poceni material s številnimi različnimi uporabi. Polistiren se proizvaja po posebnem postopku z vpihavanjem, da nastanejo majhne kroglice. EPS se ponavadi proizvaja s hidrofluorokarboni (HFC-134), ki imajo več kot 1000-krat večji vpliv na globalno segrevanje kot CO₂. EPS je trden in odporen in ima zaprto strukturo.

Spada med izolacije z delno zaprtimi celicami, ki se jih ne sme uporabljati v zelo

Izolacija z zaprtimi celicami, ki ne vpijajo vlage in zrak v njih miruje, pa je ekstrudirani polistiren (XPS), bolj poznan kot stiropor. Foto: dokumentacija Dnevnika

vlažnem območju (v zemlji) brez zaščite s hidroizolacijsko membrano. Lahko pa se jih uporablja v suhem in odcednem terenu (ob morebitni stalni prisotnosti vlage se toplotna učinkovitost poslabša). Je med najpogostejše uporabljenimi materiali pri izolaciji fasade nižjih objektov in kjer zunanji hrup za stanovalce ni moteč.

Večinoma je bele barve, lahko pa se mu dodaja grafit, aluminij ali karbon, ki še izboljšajo njegove izolacijske lastnosti in tudi barvo. Navaden EPS ima koeficient toplotne prevodnosti ponavadi med 0,030 in 0,038 W/m²K v odvisnosti od gostote. Koeficient upora za prehod vodne pare za EPS znaša med 30 in 70, zato ni najbolj prime-

ren za difuzijsko odprto gradnjo. Njegove najboljše lastnosti so dobra izolativnost, nizka teža, enostavna vgradnja, odpornost proti vlagi in dolgotrajnost.

Izolacija z zaprtimi celicami, ki ne vpijajo vlage in zrak v njih miruje, pa je ekstrudirani polistiren (XPS), bolj poznan kot stiropor. Prvotno je namenjen za toplotno izolacijo temeljev ter vkopanih sten in fasadnih podzidkov, torej tam, kjer je treba namestiti tudi hidroizolacijo. Najslabša lastnost tovrstnih materialov je počasnost razgradnje (več kot 100 let), zato predstavlja veliko obremenitev okolja. Je pa to zelo vnetljiv material in predstavlja požarno tveganje, zato se ga ne sme uporabljati na objektih, ki so višji od 22 metrov.

Kamena ali mineralna volna

Kamena volna je eden od klasičnih izolacijskih materialov, ki se uporabljajo tako v **gradbeništvu** kot tudi v strojništvu. Prednosti kamene volne so nizka toplotna prevodnost, kemična nevtralnost, visoko tališče in negorljivost, je pa tudi zvočni izolator s širokim spektrom uporabe, poleg tega je še cenovno ugoden. Slaba stran kamene volne so slaba razgradljivost po koncu uporabne dobe, občutljivost za vlago, predvsem pa moramo pri delu z mineralno volno upoštevati stroge varnostne ukrepe, saj lahko povzroči resne zdravstvene težave, če pride v stik z očmi in dihalni. Kameno volno se uporablja na fasadah visokih objektov zaradi zahtevane požarne zaščite in tam, kjer je okolje hrupno in za stanovalce moteče. Vlaknena izolacija je namreč istočasno tudi zvočna izolacija.

Prednosti kamene volne so nizka toplotna prevodnost, kemična nevtralnost, visoko tališče in negorljivost, je pa tudi zvočni izolator. Foto: dokumentacija Dnevnika

Proizvaja se jo iz bazalta in diabaza z dodatkom koksa pri temperaturi okoli 1600 °C – temperatura taljenja. Volna oziroma vlakna nastanejo tako, da se talino razpiha ter počaka, da se vlakna sesedejo v posebnih komorah, kjer se jim doda še vezivo. Tako pridobljena volna je po celotni prostornini nehomogena. Je eden najpogostejše uporabljenih materialov za izoliranje z dobrimi izolacijskimi lastnostmi – koeficient toplotne prevodnosti je med 0,030 in 0,045 W/m²K.

Steklena volna

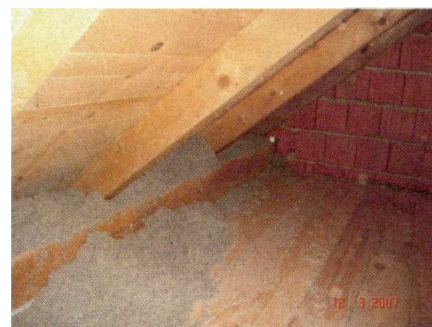
Steklena volna je proizvedena iz steklenih vlaken, urejenih v volni podobno teksturo. Proizvaja se jo iz taline mešanice kremenčevega peska in recikliranega stekla pri temperaturah okoli 1400 °C, talina se v rotacijskem stroju zaradi centrifugalne sile, ki jo poriva skozi drobno mrežo, spremeni v steklena vlakna, ta pa se ohladijo na zra-

Steklena volna je toplotna in zvočna izolacija, ki jo sestavljajo prepletena steklena vlakna, med katerimi je ujet mirujoč zrak.

tako imenovano nasutje. Enako kot za lesna vlakna velja tudi za celulozo. Najpogostejša in čedalje bolj popularna mehka izolacija je strojno vgrajena (vpihana) celuloza, ki se jo proizvaja iz starega papirja.

Zaključimo lahko s prepričanjem, da so vse izolacije dobre, vendar je izredno pomembno, kam in kako se jih vgradi. Za vgrajeva-

Čedalje bolj popularna mehka izolacija je strojno vgrajena (vpihana) celuloza, ki se jo proizvaja iz starega papirja. Foto: dokumentacija Dnevnika

ku. Kohezijo in mehansko trdnost se doseže z dodatkom veziv, ki zvežejo vlakna. Dobljeni material se še enkrat segreje na okrog 200 °C, da vezivo polimerizira, kar da končnemu izdelku trdnost in stabilnost.

Steklena volna je toplotna in zvočna izolacija, ki jo sestavljajo prepletena steklena vlakna, med katerimi je ujet mirujoč zrak. Različne gostote in s tem različne lastnosti steklene volne se dosežajo s kompresijo in količino dodanega veziva. Lahko se jo uporablja kot volno v zvitkih, lahko kot vlakna za nasutje ali pa vpihanje tako za votle prostore (na primer streha ali stena) kot ploskovno na površinah (na primer tla proti podstrešju). Steklena vlakna so odporna proti plesni, a vendar se plesen lahko pojavi, če se izolacija zmoči (puščanje ali kondenzacija). Odvisno od modela in gostote izolacije se ob prisotnosti vlage sesede, kar povzroči toplotne mostove. V tem slučaju se priporoča čimprejšnjo zamenjavo, saj taka izolacija ne opravlja več svoje funkcije. Še bolj kot kamena tudi steklena vlakna dražijo oči, kožo in dihalni sistem, zato je treba biti ob njihovi uporabi previden. Če se upošteva smernice uporabe in vgradnje, pa se lahko zagotovi varno proizvodnjo in uporabo.

Eko izolacije

Z naraščanjem ekološke zavesti se tudi gradbeništvo ponovno vrača k naravnim materialom, ki so jih pri gradnji uporabljali že naši davni predniki. To so les, konoplja, glina, slama, apno, ovčja volna, kokos in drugi. Zaenkrat so ti materiali večinoma še nekaj dražji od »klasičnih« umetnih, vendar so v marsičem boljši, predvsem pa so

zdravju in okolju prijazni. A je tudi tu treba biti previden: zaradi zagotavljanja trajnosti, odvratanja glodavcev in podobnih nezaželenih obiskovalcev, vlage in še česa so tudi tovrstne izolacije »dodelane«. O tem se je seveda treba poučiti pri ponudnikih in izvajalcih.

Najpogostejša surovina je les, ki se ga uporablja tako v konstrukciji objektov kot tudi pri izdelavi izjemno kakovostnih izolacij za namenske uporabe. Največja prednost lesenih izolacij se skriva v toplotni kapaciteti lesa, ki je okrog trikrat večja kot pri klasičnih umetnih izolacijah, posledično je tudi fazni zamik prehoda toplote občutno večji. Izdeluje se jih neposredno iz lesne biomase – lesnih vlaken, ki se jih po posebnem postopku stiska v lesnovlakenne plošče različnih gostot za različne namene uporabe. Za volumnske prostore se lesna vlakna lahko tudi strojno vgrajuje (vpihuje) ali se izvede

nje na ravne površine so denimo najbolj primerne izolacijske plošče, na nepravilnih površinah pa se obliki najbolj prilagodijo materiali v zvitkih. Za primerno odločitev se je torej treba dobro informirati in poskati izkušenega izvajalca. Najboljše informacije se še vedno dobi neposredno pri proizvajalcih ali njihovih pooblaščenih zastopnikih. Vendar zahtevajte vsa pojasnila in si zagotovite kakovost, ki jo boste seveda plačali. Tovrstni vložki, pa najsi gre za sanacijo ali novogradnjo, niso majhni, a se nam odločitev za dosledno ravnanje najprej poplača z udobjem bivanja, čez čas pa tudi s prihranki pri stroških za energijo.

Lesna vlakna se po posebnem postopku stiska v lesnovlakenne plošče različnih gostot za različne namene uporabe. Foto: dokumentacija Dnevnika

Država mora čim prej poenostaviti urejanje papirjev za zaposlovanje tujcev v Sloveniji

hudo.com/si/2019/08/28/drzava-mora-cim-prej-poenostaviti-urejanje-papirjev-za-zaposlovanje-tujcev-v-sloveniji

A. P., STA

28. avgust 2019

Slovenski delodajalci že mesece opozarjajo na pomanjkanje kvalificirane delovne sile, urejanje papirjev za tuje delavce pa traja tudi po več mesecev, je v za STA povedal Šter in dogajanje ponazoril s primerom iz **gradbeništva**.

Delodajalcu se ponavadi mudi, zato večina delavcev iz BiH "meče v mešalec ali vozi samokolnico", še preden ima potrebno dovoljenje za prebivanje in delo. Organ, ki ga izdaja, pa o vsakem koraku, če denimo manjka kakšno potrdilo, delavca prek slovenskega veleposlaništva v Sarajevu obvešča v BiH, a neuspešno, saj je v Sloveniji. Obvestilo roma nazaj v Ljubljano, ko končno pride do delavca, pa ga mora delodajalec peljati v Sarajevo, kjer da prstne odtise in predloži ustrezne dokumente. Postopek se preseli nazaj na slovenski organ, ki izda dovoljenje, a ga spet pošlje v BiH, tako da ga mora iti delavec, ki dela v Sloveniji, iskat tja.

"Minila sta dva ali trije meseci. Delodajalec je upravičeno besen kot ris," je postopke komentiral Šter.

Pri tem je izpostavil, da je ureditev slaba tudi za tujce, ki bi radi v Sloveniji študirali, raziskovalce, gostujoče profesorje, umetnike, strokovnjake. "Kitajski baletki, ki iz Švice pride v ansambel SNG Opera in balet Ljubljana, rečemo, da ne more tu vložiti prošnje za dovoljenje za prebivanje. Čeprav je zaposlena v Švici in nikoli ni bila na Kitajskem, jo pošljemo v Peking, kjer mora pridobiti potrdilo o nekaznovanju in vložiti vlogo ter počakati, da bo ta odobrena," je bil oster. Enako bi bilo, če bi denimo nujno potrebovali strokovnjaka za vzdrževanje Nuklearne elektrarne Krško, ki bi bil iz države zunaj EU, je navedel.

"Imamo predpise, ki so popolnoma neživiljenjski in obremenjujemo tiste, ki bi prišli k nam z dobrimi nameni. "To je popoln nesmisel, druge države EU nimajo tovrstnih omejitev, pač pa postavljajo omejitve za tiste, ki jih je res treba preveriti," je povedal. "Resni ljudje ugotovijo, da smo daleč za leseno sekuro," je

opozoril in dodal, da gredo potem raje v druge države, Slovenija pa je na izgubi.

Ministrstvo za zunanje zadeve zaradi te problematike že vrsto let poziva k spremembi zakona o tujcih, ki bi poenostavile in skrajšale postopek, a neuspešno. Temu se namreč, tako Šter, ves čas upira ministrstvo za notranje zadeve, pristojno za ta zakon, in sicer z argumentom zagotavljanja varnosti.

V mandatu te vlade pa jim je le uspelo svoj predlog spraviti v medresorsko usklajevanje. Ta bi slovenskim delodajalcem, ki nujno potrebujejo delavce, omogočil, da urejajo papirje za delavce kot njihovi pooblašenci. To bi postopke olajšalo časovno in cenovno, tako da bi bili namesto v treh mesecih zaključeni v največ treh tednih, je poudaril sogovornik.

Šter verjame, da bi z njihovim predlogom otežili tudi delo posrednikom, ki ustanavljajo podjetja oz. agencije za t. i. leasing delovne sile in želijo tujcem v Sloveniji omogočiti kar najhitrejšo pot v druge države EU.

Te "prodajalne delavcev" so po njegovih besedah ugotovile, da je najceneje, da se tuje delavce zaposli na Slovaškem, saj jim tam ni treba plačevati prihoda in odhoda na delo ter malice, zaradi česar so ustanovile podružnice v Bratislavi. Bosanski delavci se tako s pomočjo slovenskega podjetja zaposlijo na Slovaškem, od tam pa odidejo na delo v Nemčijo. "Je to kaj drugega kot zaslužkarstvo najnižje vrste?" se sprašuje.

Napotitve (tujih) delavcev iz Slovenije v druge države EU vidi kot "zvodništvo, ki bi moralo biti kaznivo". "Zanimivo, nobena druga država s podobnim statusom, kot ga ima Slovenija, niti Bolgarija, Romunija, Madžarska, Češka, Slovaška, nima tovrstnega obsega. Oni v Nemčijo pošljejo nekaj deset delavcev letno, mi pa med 30.000 in 60.000," je opozoril. V tej luči se ne čudi postopkom, ki so zaradi tega zoper Slovenijo sproženi pri Evropski komisiji.

S predlogom ministrstva bi po njegovih besedah zaježili tudi t.i. scouting za tuje študente. Tudi ta pojav je orisal na primeru, in sicer kamerunskega fanta, starega kakšnih 20 let: "Pot iz Kameruna v Evropo stane med 20.000 in 50.000 evrov, ker je treba kupiti lažne dokumente, pa to, drugo, tretje, če ga nekdo vpiše na slovensko fakulteto, kar že predstavlja vstopnico v Evropo, pa to ne stane skoraj nič."

Ministrstvo za zunanje zadeve se zato zavzema za postopke, s katerimi bi se zahtevalo ustrezne dokumente in preverilo, ali takšni mladi ljudje res prihajajo v Slovenijo na študij, ali imajo ustrezno znanje ipd.

Predlog ministrstva za zunanje zadeve je sicer v medresorskem usklajevanju že od lanskega leta, Šter pa je glede podpore optimist.

Preberite, kaj se dogaja s predlogi sprememb gradbene in prostorske zakonodaje

Čas branja: 1 min

0

28.08.2019 16:00 Dopolnjeno: 28.08.2019 16:24

Spremembe se med drugim navezujejo na obveznost notarjev, upoštevanje pravice do doma v primeru rušenja, lokacijskih preverjanj in prostorskih načrtovanj

VASILIJ KRIVEC

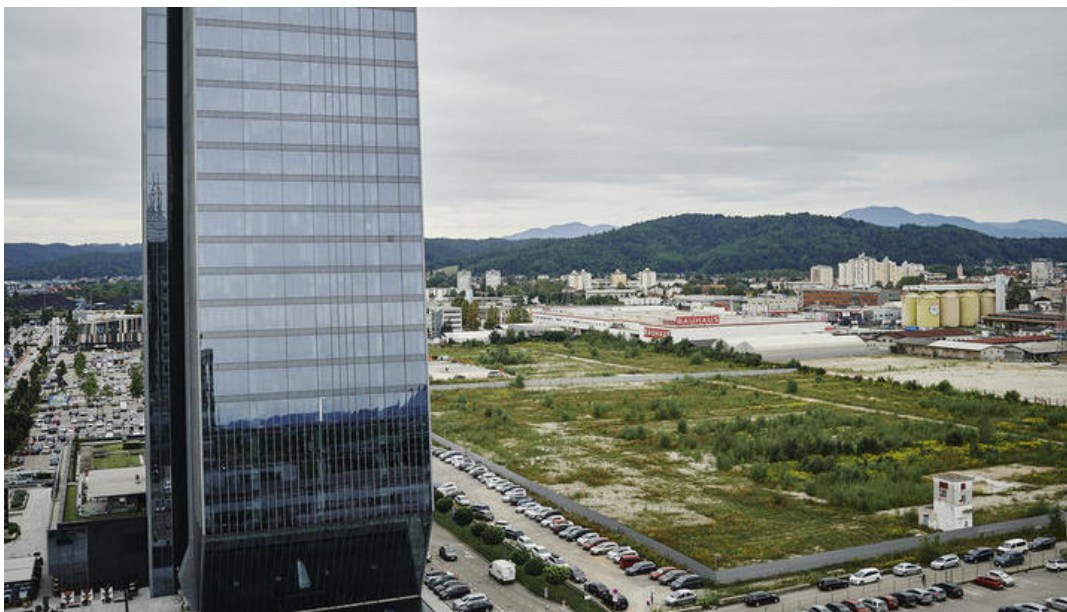

Foto: Jure Makovec

Več iz teme:

[gradbeništvo >](#)[Ministrstvo za okolje in... >](#)[Aleš Prijon >](#)

Ministrstvo za okolje in prostor za medresorsko usklajevanje pripravlja predlog sprememb **gradbenega zakona** ter zakona o urejanju prostora. Pripravljena bosta do sredine septembra.

Gradbena zakonodaja

Spremembe **gradbene zakonodaje** naj bi jasneje določale obveznosti notarjev pri sklepanju nepremičninskih poslov. Notarji nočejo sprejeti odgovornosti, če je z nepremičnino karkoli narobe, pa to ni vpisano v zemljiško knjigo. Pred sklenitvijo poslov so zato zahtevali vrsto dokazil, dovoljenj, denimo, uporabnega. V notarske zapise so dajali opozorila, da je posel lahko ničen, oziroma poslov sploh niso želeli sklepati. Po novem naj bi, podobno kot po stari zakonodaji, preverjali zaznamke v zemljiški knjigi, inšpekcijske odločbe in morebitno prodajo zaščitnih kmetij.

Druga sprememba **gradbene zakonodaje** se navezuje na sodbo ustavnega sodišča o spoštovanju pravice do doma v inšpekcijskih postopkih. Rušitev bo zadržana, če bo zavezanec s sodbo sodišča dokazal, da bi bila ta nesorazmerna glede na njegovo pravico do spoštovanja doma. Investitorji brez gradbenega dovoljenja bodo lahko po novem izvedli malo večja dela od vzdrževanja. Po novem bo uporabno dovoljenje mogoče dobiti tudi za objekte z gradbenim dovoljenjem, ki so bili zgrajeni pred 1. januarjem 1998. Z zadnjo spremembo bodo razjasnili, kaj pomeni opremljeno stavbno zemljišče in kdaj je mogoča samooskrba objektov.

Prostorska zakonodaja

Pri lokacijski preveritvi se veljavnim namenom dodaja lokacijska preveritev za legalizacijo. Postopki ostajajo enaki, vendar občine opozarjajo, da so zdajšnji roki prekratki. Pri lokacijski preveritvi za preoblikovanje in povečanje stavbnih zemljišč in pri rednih spremembah ter dopolnitvah občinskega prostorskega načrta se predlaga zvišanje možnega povečanja na 1.200 kvadratnih metrov in dvig omejitve na 50 odstotkov. Uvajajo se postopkovne olajšave za sprejemanje občinskih prostorskih izvedbenih načrtov. Pri opremljanju stavbnih zemljišč bo bolj jasno, kaj je opremljeno stavbno zemljišče in kdaj je mogoča samooskrba objektov.

Ministrstvo je z javno obravnavo prejelo več kot 470 sprememb. Za medresorsko usklajevanje bodo novi predlogi obeh zakonov pripravljeni do sredine septembra, pri čemer nam državni sekretar na ministrstvu za okolje in prostor **Aleš Prijon** ni mogel napovedati, kdaj bodo spremembe medresorsko usklajene in pripravljene za parlamentarno obravnavo: »Pripomb je veliko, marsikje so si predlogi povsem nasprotujoči.«

Več iz teme:

[gradbeništvo >](#)[Ministrstvo za okolje in... >](#)[Aleš Prijon >](#)

Spodbudno, a po pameti

[Mitja Marussig](#)[Komentarji](#)

28. 08. 2019, 06.00

Najbolj znani zemljiški kompleks vrtnarije Lada v Šempetru, kjer so se pet desetletij uspešno ukvarjali z vrtnarstvom in drevesničarstvom, je za mnoge ena od bolečih ran v Šempetru. Pred poldrugim desetletjem še kmetijske površine, le streljaj od meje z Italijo, so po propadu Agrogorice pristale v rokah ljubljanskega podjetja Vrtnarija Lada, ki je nato doseglo, da jih je občina spremenila v zazidalna. Vmes je bilo kar nekaj resnih pomislekov, da je v ozadju le "dober biznis z zemljišči," ker pa so novi lastniki zatrjevali, da naj bi tam gradili stanovanjsko sosesko, kjer bi živelo med 700 in 800 ljudi, je bilo slišati tudi pritrjevanja, da so takšni projekti prepotrebni.

Prvotne načrte o gradnji stanovanjske soseske, če so bili seveda mišljeni iskreno, je odnesla gospodarska kriza. Podobno kot še marsikaterega drugega. V Novi Gorici, denimo, na Majskih poljanah. In v zadnjem desetletju je na Goriškem nastala praznina. Novih stanovanj so namreč zgradili komaj za vzorec, cene starih pa so se dvignile v, za ta konec Slovenije, vrtoglave višine.

Po desetletnem mrtvilu so napovedi o obujanju stanovanjske gradnje seveda več kot spodbudne. A nekaj previdnosti ni odveč.

Zdaj, ko je **gradbeništvo** v očitnem vzponu, se zgodba naenkrat obrača na glavo. Družba K. Tivoli, ki je julija kupila nepremičnine Primorja v stečaju na Majskih poljanah, napoveduje gradnjo 145 stanovanj, novogoriška občina se dogovarja z republiškim stanovanjskim skladom, da bi na 31.770 kvadratnih metrov zemljišč Liskurju v Rožni Dolini v prihodnjih letih gradili stanovanjske enote, tudi za neprofitno najemnino, in uvajali skupnostne modele. Slaba banka je pred kratkim prodala 36.600 kvadratnih metrov veliko stavbno zemljišče na Ladi, kjer prostorski načrt prav tako predvideva stanovanjsko gradnjo. Na to, ali in kdaj se bo ta uresničila, bo treba še počakati, saj tudi komunalna infrastruktura ne bo poceni, verjetno pa novi lastniki tam ne nameravajo ravno gojiti radiča in vrzot.

Po desetletnem mrtvilu so napovedi o obujanju stanovanjske gradnje seveda več kot spodbudne. Predvsem za tiste, ki so že skoraj obupali v naprežanju pri reševanju svojega stanovanjskega problema. A nekaj previdnosti vendarle ne bo odveč. Ob konjunkturi apetiti tudi na področju **gradbeništva** zrastejo, še svež pa je spomin na to, koliko betonskih okostnjakov utegnejo pustiti za seboj, če niso želje pretehtano zastavljene. Če na Goriškem bodo, bodo zmagali vsi.

Obetajo se spremembe glede urejanja papirjev za zaposlovanje tujcev

STA

Slovenija

28. 08. 2019, 09.20

Delodajalci se pri zaposlovanju tujcev srečujejo z ovirami in so upravičeno besni, zakonodaja je neživljenjska in za svetom, izgublja pa Slovenija, je za STA dejal vodja konzularne službe zunanjega ministrstva Andrej Šter. Ministrstvo zato predlaga spremembe, ki bi postopke skrajšale, pocenile, hkrati pa zaježile izkoriščanje in zaslužkarstvo.

Fotografija je simbolična. Foto: Jean Claude Carbonn

LJUBLJANA > Slovenski delodajalci že mesece opozarjajo na pomanjkanje kvalificirane delovne sile, urejanje papirjev za tuje delavce pa traja tudi po več mesecev, je v za STA povedal Šter in dogajanje ponazoril s primerom iz **gradbeništva**.

“Delodajalec je upravičeno besen kot ris.”

Delodajalcu se ponavadi mudi, zato večina delavcev iz BiH "meče v mešalec ali vozi samokolnico", še preden ima potrebno dovoljenje za prebivanje in delo. Organ, ki ga izdaja, pa o vsakem koraku, če denimo manjka kakšno potrdilo, delavca prek slovenskega veleposlaništva v Sarajevu obvešča v BiH, a neuspešno, saj je v

Sloveniji. Obvestilo roma nazaj v Ljubljano, ko končno pride do delavca, pa ga mora delodajalec peljati v Sarajevo, kjer da prstne odtise in predloži ustrezne dokumente. Postopek se preseli nazaj na slovenski organ, ki izda dovoljenje, a ga spet pošlje v BiH, tako da ga mora iti delavec, ki dela v Sloveniji, iskat tja.

"Minila sta dva ali trije meseci. Delodajalec je upravičeno besen kot ris," je postopke komentiral Šter.

Pri tem je izpostavil, da je ureditev slaba tudi za tujce, ki bi radi v Sloveniji študirali, raziskovalce, gostujoče profesorje, umetnike, strokovnjake. "Kitajski baletki, ki iz Švice pride v ansambel SNG Opera in balet Ljubljana, rečemo, da ne more tu vložiti prošnje za dovoljenje za prebivanje. Čeprav je zaposlena v Švici in nikoli ni bila na Kitajskem, jo pošljemo v Peking, kjer mora pridobiti potrdilo o nekaznovanju in vložiti vlogo ter počakati, da bo ta odobrena," je bil oster. Enako bi bilo, če bi denimo nujno potrebovali strokovnjaka za vzdrževanje Nuklearne elektrarne Krško, ki bi bil iz države zunaj EU, je navedel.

Neživiljenjski predpisi

"Imamo predpise, ki so popolnoma neživiljenjski in obremenjujemo tiste, ki bi prišli k nam z dobrimi nameni. "To je popoln nesmisel, druge države EU nimajo tovrstnih omejitev, pač pa postavljajo omejitve za tiste, ki jih je res treba preveriti," je povedal. "Resni ljudje ugotovijo, da smo daleč za leseno sekuro," je opozoril in dodal, da gredo potem raje v druge države, Slovenija pa je na izgubi.

Ministrstvo za zunanje zadeve zaradi te problematike že vrsto let poziva k spremembi zakona o tujcih, ki bi poenostavile in skrajšale postopek, a neuspešno. Temu se namreč, tako Šter, ves čas upira ministrstvo za notranje zadeve, pristojno za ta zakon, in sicer z argumentom zagotavljanja varnosti.

V mandatu te vlade pa jim je le uspelo svoj predlog spraviti v medresorsko usklajevanje. Ta bi slovenskim delodajalcem, ki nujno potrebujejo delavce, omogočil, da urejajo papirje za delavce kot njihovi pooblaščenca. To bi postopke olajšalo časovno in cenovno, tako da bi bili namesto v treh mesecih zaključeni v največ treh tednih, je poudaril sogovornik.

Šter verjame, da bi z njihovim predlogom otežili tudi delo posrednikom, ki ustanavljajo podjetja oz. agencije za t. i. leasing delovne sile in želijo tujcem v Sloveniji omogočiti kar najhitrejšo pot v druge države EU.

Te "prodajalne delavcev" so po njegovih besedah ugotovile, da je najceneje, da se tuje delavce zaposli na Slovaškem, saj jim tam ni treba plačevati prihoda in odhoda na delo ter malice, zaradi česar so ustanovile podružnice v Bratislavi. Bosanski delavci se tako s pomočjo slovenskega podjetja zaposlijo na Slovaškem, od tam pa odidejo na delo v Nemčijo. "Je to kaj drugega kot zaslužkarstvo najnižje vrste?" se sprašuje.

Napotitve (tujih) delavcev iz Slovenije v druge države EU vidi kot "zvodništvo, ki bi moralo biti kaznivo". "Zanimivo, nobena druga država s podobnim statusom, kot ga ima Slovenija, niti Bolgarija, Romunija, Madžarska, Češka, Slovaška, nima tovrstnega obsega. Oni v Nemčijo pošljejo nekaj deset delavcev letno, mi pa med 30.000 in 60.000," je opozoril. V tej luči se ne čudi postopkom, ki so zaradi tega zoper Slovenijo sproženi pri Evropski komisiji.

S predlogom ministrstva bi po njegovih besedah zaježili tudi t.i. scouting za tuje študente. Tudi ta pojav je orisal na primeru, in sicer kamerunskega fanta, starega kakšnih 20 let: "Pot iz Kameruna v Evropo stane med 20.000 in 50.000 evrov, ker je treba kupiti lažne dokumente, pa to, drugo, tretje, če ga nekdo vpiše na slovensko fakulteto, kar že predstavlja vstopnico v Evropo, pa to ne stane skoraj nič."

Ministrstvo za zunanje zadeve se zato zavzema za postopke, s katerimi bi se zahtevalo ustrezne dokumente in preverilo, ali takšni mladi ljudje res prihajajo v Slovenijo na študij, ali imajo ustrezno znanje ipd.

Predlog ministrstva za zunanje zadeve je sicer v medresorskem usklajevanju že od lanskega leta, Šter pa je glede podpore optimist.

DAN ODPRTIH VRAT ZA DIJAKE

Interaktivno in z eksperimenti o poklicih

Dijaki četrtih letnikov srednjih šol in gimnazij se bodo z novim šolskim letom odločili tudi o nadaljevanju šolanja. To gotovo ni lahka odločitev. Je pa nekoliko lažja, če se že prej seznanijo z različnimi poklicnimi možnostmi. V ta namen Fakulteta za **gradbeništvo** in geodezijo Univerze v Ljubljani 17. oktobra organizira dan odprtih vrat.

✚ Andreja Podlogar

Dan odprtih vrat na Fakulteti za **gradbeništvo** in geodezijo Univerze v Ljubljani je namenjen dijakom tretjih in četrtih letnikov srednjih šol in gimnazij. Letos bodo vrata na stežaj odprli v četrtek, 17. oktobra, od 9. do 17. ure. Mladim želijo na dnevu odprtih vrat z zanimivimi in interaktivnimi predstavami ter eksperimenti ponuditi čim več informacij o poklicnih možnostih iz sveta **gradbeništva**, geodezije in vodarstva.

Povpraševanje po kadru narašča

Kader s tehnično izobrazbo je že sedaj močno zaželen, trendi v svetu pa kažejo, da bo tako tudi v prihodnje. To po besedah dekana prof. dr. Matjaža Mikosha zaznavajo tudi na ljubljanski fakulteti za **gradbeništvo** in geodezijo, kjer iz gospodarstva dobijo veliko povpraševanja po svojih diplomantih. Zato želijo s tovrstnimi dogodki mladim, ki se bodo kmalu odločali za svojo karierno pot, približati svet **gradbeništva**, geodezije in vodarstva ter jim predstaviti raznolike zaposlitvene možnosti. Marsikdo namreč ne ve, da so področja njihovega delovanja tudi ravnanje z odpadki, oskrba s pitno vodo, podnebne spremembe, potresna varnost, satelitska navigacija, snovanje in urejanje naselij ter še marsikaj. Veliko širše to-

rej kot stereotipne predstave gradbenika s čelado na gradbišču.

»Dan odprtih vrat je priložnost, da mladi na neobremenjen in sproščen način spoznavajo gradbeniško, geodetsko in vodarstvo stroko ter poklice in področja delovanja, ki iz njih izhajajo,« dodaja dekan. »V živo lahko vidijo tudi merilne naprave in druge instrumente, ki jih inženirji uporabljajo v praksi, nekatere pa lahko preizkusijo tudi sami.«

Svet **gradbeništva**, geodezije in vodarstva

Vpogled v svet **gradbeništva** bodo mladi dobili v več laboratorijih fakultete, v katerih bodo imeli priložnost preizkusiti gradbene materiale, lastnosti zemljin, analizirati sence, opazovati infrardeče (IR) sevanje in spektre valovnih dolžin. Med drugim bodo izvedeli, kdaj so tla zadosti trdna za gradnjo, se seznanili z zakonitostmi gradnje mostov in s pomočjo potresne mize iskali gradbené rešitve za večjo potresno varnost stavb.

Spoznali bodo tudi delo geodeta, geodetske merske instrumente in osnovne tehnologije zajema prostorskih podatkov. S kratko demonstracijo bodo prikazali zajem 3D-podatkov z laserskim skenerjem ter delovanje satelitskega sistema GNSS. Predstavili jim bodo tudi letalnik (dron), pravila in načine letenja ter postopek modeliranja posnetkov z letalnika, z obogateno resničnostjo pa bodo 3D-model prikazali na telefonu ali tablici. Zanimiv je tudi prav poseben peskovnik z obogateno resničnostjo, ki med drugim omogoča simulacijo dežja in razlivanja padavin.

Tudi vodarji imajo zanimivo in raznoliko delo. Dijaki ga bodo med drugim lahko spoznali prek kviza, kjer bodo preverili svoje znanje o nastanku poplav, čiščenju odpadne vode in ravnanju z odpadki. Z računalniško igrico bodo lahko ugotovili, kako spretni so pri upravljanju vodnih virov, spoznali bodo model podtalnice, izvedeli, kako lahko napovemo poplave in kako iz onesnažene dobimo pitno vodo.

Interaktivno spoznavanje poklicev

»Na fakulteti za **gradbeništvo** in geodezijo poleg rednega pouka organiziramo številne druge obšolske in promocijske dejavnosti. Za srednješolce je zagotovljena zanimiva poletna šola v prvem tednu julija, ki udeležencem omogoča interaktivno spoznavanje poklicev, za katere izobražujemo na fakulteti. Letos smo na poletno šolo z naslovom Hiša povabili tiste, ki jih zanimajo gradbeni materiali, zakoličba in umeščanje objekta v prostor ter izdelava digitalnega 3D-modela. Udeleženci poletne šole so samostojno izdelali model hiše in ga natisnili s 3D-tiskalnikom,« je povedala doc. dr. Simona Savšek, prodekanica za študentske zadeve in koordinatorka programa Erasmus+.

»Študentom omogočamo vključitev v projekte Po kreativni poti do znanja, ki pomagajo pri hitrejšem vključevanju študentov na trg dela. Spodbujamo Erasmus+ mobilnost za študij in prakso v tujini, ki pomaga pri izboljšanju učnih kompetenc, poveča motiviranost za nadaljnje izobraževanje in zaposljivost ter izboljša jezikovne sposobnosti. Študenti se lahko vključijo tudi v študentska društva, študentski svet, postanejo tutorji, sodelujejo pri številnih promocijskih dejavnostih, kot so tehniški dnevi, dan odprtih vrat, Informativa, ali pa postanejo dopisniki revije Študentski most, ki jo v celoti urejajo študenti,« je dodala Savškova.

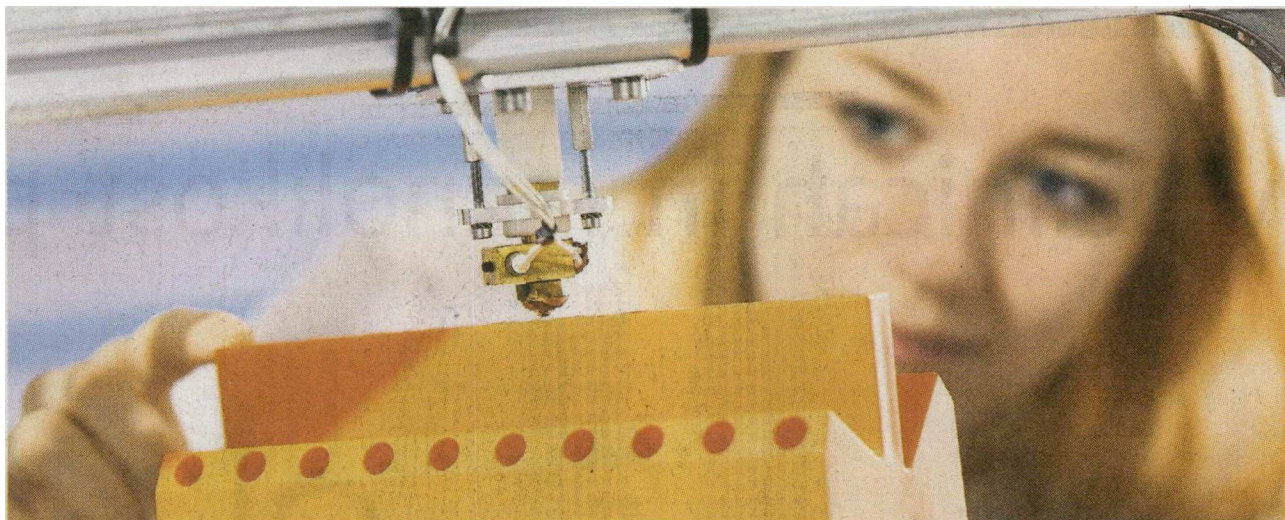
Za dijake je po njenih besedah namreč pomembno, da že zgodaj prepoznajo svoje interese, spoznajo poklice prihodnosti in priložnosti za bodočo karierno pot, zato je takšno neformalno vključevanje pomembno pri odkrivanju njihovih želja in talentov. Na fakulteti si želijo predvsem motiviranih študentov, ki jim je blizu inženirski način razmišljanja. »Zavedati se moramo, da obstoječa prometna, komunalna in energetska infrastruktura ni ustrezne kakovosti in po obsegu ne sledi potrebam družbe in gospodarstva, zato bo v prihodnosti veliko povpraševanje po inženirjih **gradbeništva** in geodezije,« poudarja dr. Simona Savšek. ✚

Prof. dr. Matjaž Mikoš

Dan odprtih vrat na naši fakulteti je priložnost, da mladi na neobremenjen in sproščen način spoznajo gradbeniško, geodetsko in vodarstvo stroko ter poklice in področja delovanja, ki iz njih izhajajo.

Doc. dr. Simona Savšek

Med drugim spodbujamo tudi Erasmus+ mobilnost za študij in prakso v tujini, ki pomaga pri izboljšanju učnih kompetenc, poveča motiviranost za nadaljnje izobraževanje in zaposljivost ter izboljša jezikovne sposobnosti.

Dijaki bodo videli merilne naprave in druge instrumente, ki jih uporabljajo inženirji, nekatere pa tudi preizkusili. iStock

G.G./STA

Bo konec s papirologijo, ki otežuje delo in študij tujcem v Sloveniji?

0 | 28. Aug 2019, 08:23

Deli na:

Facebook

Twitter

Delodajalci se pri zaposlovanju tujcev srečujejo z ovirami in so upravičeno besni, zakonodaja je neživljenjska in za svetom, izgublja pa Slovenija, je dejal vodja konzularne službe zunanjega ministrstva Andrej Šter.

Profimedia

Fotografija je simbolična

Slovenski delodajalci že mesece opozarjajo na pomanjkanje kvalificirane delovne sile, urejanje papirjev za tuje delavce pa traja tudi po več mesecev, je povedal Šter in dogajanje ponazoril s primerom iz **gradbeništva**.

Delodajalcu se ponavadi mudi, zato večina delavcev iz BiH *"meče v mešalec ali vozi samokolnico"*, še preden ima potrebno dovoljenje za prebivanje in delo. Organ, ki ga izdaja, pa o vsakem koraku, če denimo manjka kakšno potrdilo, delavca prek slovenskega veleposlaništva v Sarajevu obvešča v BiH, a neuspešno, saj je v Sloveniji. Obvestilo roma nazaj v Ljubljano, ko končno pride do delavca, pa ga mora delodajalec peljati v Sarajevo, kjer da prstne odtise in predloži ustrezne dokumente. Postopek se preseli nazaj na slovenski organ, ki izda dovoljenje, a ga spet pošlje v BiH, tako da ga mora iti delavec, ki dela v Sloveniji, iskat tja.

"Minila sta dva ali trije meseci. Delodajalec je upravičeno besen kot ris," je postopke komentiral Šter.

Pri tem je izpostavil, da je ureditev slaba tudi za tujce, ki bi radi v Sloveniji študirali, raziskovalce, gostujoče profesorje, umetnike, strokovnjake. *"Kitajski baletki, ki iz Švice pride v ansambel SNG Opera in balet Ljubljana, rečemo, da ne more tu vložiti prošnje za dovoljenje za prebivanje. Čeprav je zaposlena v Švici in nikoli ni bila na Kitajskem, jo pošljemo v Peking, kjer mora pridobiti potrdilo o nekaznovanju in vložiti vlogo ter počakati, da bo ta odobrena,"* je bil oster. Enako bi bilo, če bi denimo nujno potrebovali strokovnjaka za vzdrževanje Nuklearne elektrarne Krško, ki bi bil iz države zunaj EU, je navedel.

"Imamo predpise, ki so popolnoma neživljenjski in obremenjujemo tiste, ki bi prišli k nam z dobrimi nameni. To je popoln nesmisel, druge države EU nimajo tovrstnih omejitev, pač pa postavljajo omejitve za tiste, ki jih je res treba preveriti. Resni ljudje ugotovijo, da smo daleč za leseno sekiro," je opozoril in dodal, da gredo potem raje v druge države, Slovenija pa je na izgubi.

Ministrstvo za notranje zadeve se upira

Ministrstvo za zunanje zadeve zaradi te problematike že vrsto let poziva k spremembi zakona o tujcih, ki bi poenostavile in skrajšale postopek, a neuspešno. Temu se namreč, tako Šter, ves čas upira ministrstvo za notranje zadeve, pristojno za ta zakon, in sicer z argumentom zagotavljanja varnosti.

Končno preboj?

V mandatu te vlade pa jim je le uspelo svoj predlog spraviti v medresorsko usklajevanje. Ta bi slovenskim delodajalcem, ki nujno potrebujejo delavce, omogočil, da urejajo papirje za delavce kot njihovi pooblaščenici. To bi postopke olajšalo časovno in cenovno, tako da bi bili namesto v treh mesecih zaključeni v največ treh tednih, je poudaril sogovornik.

Šter verjame, da bi z njihovim predlogom otežili tudi delo posrednikom, ki ustanavljajo podjetja oz. agencije za t. i. leasing delovne sile in želijo tujcem v Sloveniji omogočiti kar najhitrejšo pot v druge države EU.

Obvod na Slovaškem

Te "prodajalne delavcev" so po njegovih besedah ugotovile, da je najceneje, da se tuje delavce zaposli na Slovaškem, saj jim tam ni treba plačevati prihoda in odhoda na delo ter malice, zaradi česar so ustanovile podružnice v Bratislavi. Bosanski delavci se tako s pomočjo slovenskega podjetja zaposlijo na Slovaškem, od tam pa odidejo na delo v Nemčijo. *"Je to kaj drugega kot zaslužkarstvo najnižje vrste?"* se sprašuje.

Zvodništvo in "scouting" za študente

Napotitve (tujih) delavcev iz Slovenije v druge države EU vidi kot *"zvodništvo, ki bi moralo biti kaznivo"*. *"Zanimivo, nobena druga država s podobnim statusom, kot ga ima Slovenija, niti Bolgarija, Romunija, Madžarska, Češka, Slovaška, nima tovrstnega obsega. Oni v Nemčijo pošljejo nekaj deset delavcev letno, mi pa med 30.000 in 60.000,"* je opozoril. V tej luči se ne čudi postopkom, ki so zaradi tega zoper Slovenijo sproženi pri Evropski komisiji.

S predlogom ministrstva bi po njegovih besedah zajezili tudi t.i. scouting za tuje študente. Tudi ta pojav je orisal na primeru, in sicer kamerunskega fanta, starega kakšnih 20 let: *"Pot iz Kameruna v Evropo stane med 20.000 in 50.000 evrov, ker je treba kupiti lažne dokumente, pa to, drugo, tretje, če ga nekdo vpiše na slovensko fakulteto, kar že predstavlja vstopnico v Evropo, pa to ne stane skoraj nič."*

Ministrstvo za zunanje zadeve se zato zavzema za postopke, s katerimi bi se zahtevalo ustrezne dokumente in preverilo, ali takšni mladi ljudje res prihajajo v Slovenijo na študij, ali imajo ustrezno znanje ipd.

Predlog ministrstva za zunanje zadeve je sicer v medresorskem usklajevanju že od lanskega leta, Šter pa je glede podpore optimist.

PRESEDNIK VLADE V KRŠKEM

Šarec odločno podprl gradnjo NEK 2

Nadaljevanje s 1. strani

Menim, da imamo veliko priložnosti za **graditev** svetle, konkurenčne, nizkoogljene energetske preskrbe Slovenije. Predsednik uprave NEK Stane Rožman je tudi izrazil veselje ob obisku predsednika vlade: »Veseli smo, da smo mu lahko predstavili rezultate našega dela in zadovoljni smo z njegovo podporo dolgoročnemu obratovanju, ki je samo še dodatna spodbuda, da še naprej delujemo maksimalno odgovorno, resno in profesionalno. Prepričani smo, da bomo lahko uresničili svoje cilje in da bo elektrarna, kot je načrtovano, delovala do leta 2043. Prosili smo ga tudi za načelno podporo za izpeljavo naših načrtov. Tako lahko računamo, da bomo lahko uspešni v dobrobit širše javnosti in vse Slovenije.«

Predsednik vlade je na novinarski konferenci po obisku v jedrski elektrarni Krško povedal, da za zdaj v nacionalnem energetskem in podnebnem načrtu ni jasno opredeljenih načrtov v zvezi z gradnjo drugega bloka krške jedrske elektrarne, kar ga čudi, glede na to, da je Slovenija jedrska država, in dodal, da bo moralo to biti v prihodnosti jasno podano, če želimo ostati del skupine držav, ki uporabljajo jedrsko energijo. »Pričakujem, da bo o tem odločala stroka. V naši državi je to vse prevečkrat prepuščeno tistim, ki odločajo na podlagi čustev, ne pa na podlagi znanja in izkušenj.

Odločitev o gradnji drugega bloka jedrske elektrarne bi morala biti sprejeta čim prej. Če bi začeli delati takoj, bi trajalo deset let, da bi elektrarna začela delovati. Nemčija, ki se je pred časom po nesreči v Fukušimi na hitro odločila, da bo zaprla svoje jedrske elektrarne, zdaj ugotavlja, da to ni prava pot. To je tako, kot če bi se sosed zaletel z avtomobilom in bi ti potem še prodal svoj avto. V Fukušimi se nesreča ni zgodila, ker bi bila elektrarna slaba, ampak zaradi cunami-

ja. Javnosti bomo morali jasno razložiti vse prednosti in slabosti določenih vrst energije. Je pa pri jedrski elektrarni zagotovo več plusov kot minusov,« je dodal Šarec in opozoril, da je prehod Slovenije v nizkoogljeno družbo pogojen z drugimi viri energije in ni mogoč brez zaprtja TEŠ 6. Da pa bi lahko zaprli TEŠ 6 in ohranili energetsko neodvisnost, je drugi blok NEK nujen. »To so načrti, in dokler bom na tem mestu, bom to zagovarjal in ne bom privolil v neke pavšalne ocene in nestrokovne analize. TEŠ 6 je neka žalostna slovenska zgodba in je, kot smo videli pred kratkim, uvrščen na neslavni seznam najdražjih investicij na svetu. Ko se je odločalo o gradnji TEŠ 6, je bilo precej zavajanja, da je premo- ga dovolj in da je dober in podobno,« je dodal.

Ob vprašanju gradnje odlagališča nizko- in sredneradioaktivnih odpadkov je Šarec povedal, da že pospešujejo to zadevo, a da je pri vsaki tovrstni slovenski investiciji največji problem umeščanje v prostor. »Imamo različne stranke v postopku. Vprašati se je treba, ali imamo ustrezno zakonodajo in ali imamo povsod usposobljene ljudi. Ko bomo odgovorili na to in ko ne bomo imeli za vsako stvar referenduma, ko ne bo vsak, ki ima pet minut časa, vsega ustavil, ker on tako misli, da je tako prav, se bodo zadeve začele premikati,« je odločno o tem, kaj si misli o preširokih pravicah nekaterih pri postopkih umeščanja infrastrukturnih objektov v prostor, povedal Šarec. Odločitev o gradnji drugega bloka jedrske elektrarne, kot je povedal Šarec, ni usklajena v koalicijski, ampak je to njegovo mnenje kot predsednika vlade, si bo pa prizadeval, da ostane Slovenija tudi v prihodnosti energetsko neodvisna.

Mimo teme obiska je na novinarski konferenci predsednik vlade odgovoril tudi na vprašanje o vprašljivosti okoljevarstvenega soglasja za hidroelek-

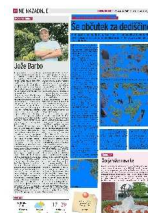
trarno Mokrice. Povedal je, da je vlada okoljevarstvenikom v primeru gradnje hidroelektrarne na reki Muri prisluhnila in jih tam ne bo, kar pa zadeva Mokrice, pričakuje, da bo prevladala zdrava pamet in da se bodo stvari premaknile naprej: »Zavedam se, da je okoljevarstvo zelo pomembno, ampak ko bomo ostali v temi, bodo nekateri drugače razmišljali. Mokrice morajo biti, če želimo imeti energijo in biti energetsko neodvisni, če se odločimo drugače, pa to ni potrebno.«

V GEN energiji so odločnega mnenja predsednika vlade o gradnji drugega bloka jedrske elektrarne seveda veseli, o nadaljnjih korakih pa je generalni direktor Martin Novšak povedal: »Že vse življenje smo odgovorni energetiki. Delamo, da zanesljivo, konkurenčno in okolju prijazno na dolgi rok oskrbujemo naše uporabnike z električno energijo. To nas ob zelo dobrih izkušnjah z uporabo obstoječe jedrske elektrarne zavezuje, da zelo resno načrtujemo gradnjo drugega bloka, ki bi ga zelo potrebovali že danes. Naredili smo vse potrebne študije in izkazalo se je, da je lokacija primerna, da je primerna tudi tehnologija in da je to mogoče izpeljati, je pa, seveda, treba pridobiti potrebna dovoljenja za umestitev v prostor. Odločitev o dolgoročni uporabi jedrske energije je za Slovenijo izrednega pomena. Želimo, da nacionalni energetski program temelji na realnih podatkih in izračunih in ne na željah. Izkušnje v svetu so take, da po jasni parlamentarni odločitvi za gradnjo takega objekta traja najmanj deset let do začetka obratovanja. Take so tudi izkušnje na Kitajskem, kjer pet let trajajo razpisi, umeščanje v prostor in pridobivanje dovoljenj, pet let pa traja gradnja. Ponekod to traja tudi manj časa, ponekod tudi dlje.«

Igor Vidmar

Predsednik vlade Marjan Šarec si učinkovite energetske oskrbe Slovenije brez NEK 2 ne predstavlja. (Foto: I. Vidmar)

OBNOVLJEN VAŠKI VODNJAK V MALEM BANU

Še občutek za dediščino

Na vinogradniškem območju Malega Bana zagnani krajani obnovili vaški vodnjak - Nekoč rezervna pitna voda za dve vasi in napajališče za živino - Nič več zaraščeno - Ključ vodnjaka Juretu Grubarju

MALI BAN - K sreči so še ljudje, ki jim ni vseeno za skupno dobro, preteklost, ohranjanje kulturne dediščine. Iz vseh teh razlogov je star vodnjak v Malem Banu, majhni obcestni vasi pod Gorjanci nad pleterskim samostanom, lepo obnovljen.

Idejo je dal **Tone Recelj** iz Šmalčje vasi pri Šentjerneju, ki ima v bližini vinograd in zidanico. Ker ni več mogel gledati zaraščene območja nekdanjega vaškega vodnjaka, ki je postalo pravo kačje gnezdo. Zakaj prostora ne bi očistili, vodnjak pa obnovili, da bi bil kot nekoč oz. še lepši, je dejal sebi in šentjernejskemu županu **Radku Luzarju** - zemljišče je namreč javno dobro. Ta je bil seveda za, dovoljenje ni bilo problem in dela so se spomladi začela - najprej čiščenje, nato gradnja. Kot je Recelj povedal na nedavnem odprtju, je načrt obnove nastal s pomočjo arhitekta **Matjaža Bahorja**, gradbena dela pa so predali mirnopedškemu podjetju **Gradbeništvo** in gradbena mehanizacija **Zdravko Kukavica**, s. p., ki se je dobro odrezalo.

Vaščani, ki so se zbrali na odprtju majhne, a zanje pomembne pridobitve, so zadovoljni. Vodnjak je očiščen in urejen, ima svoj žleb, vedro na verigo, pa korito,

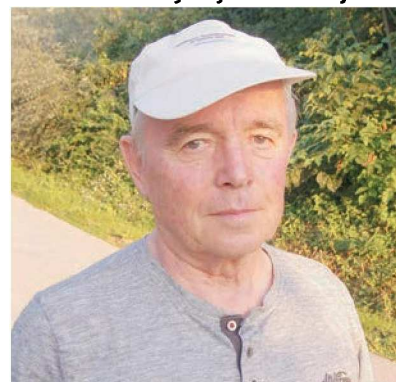
ki spominja na stare čase - saj so tu napajali živino. Kot je povedal Recelj - vodnjak je pomagal graditi še njegov ded v 30. letih prejšnjega stoletja - okrog šest metrov globok vodnjak ni nikoli presahnil, tudi v najhujšem poletju ne. Pitna voda iz podtalnice oz. iz bližnjih hribov je vedno pritekla in bila rezervna voda in napajališče za obe vasi - poleg Malega Bana tudi za Veliki Ban, ki leži malce višje. Tudi tam imajo vaški vodnjak, a je vode včasih zmanjkalo. Takrat so uporabljali spodnjega.

Tega se spominja tudi **Tone Grubar** iz Velikega Bana, ki je omenil še, da se je leta 1971 ta izvir vode premaknil, ko so v bližini potekala miniranja. Pol leta vode ni bilo, a skrbni vaščani so kopali, da je voda le prišla nazaj in je bil vodnjak spet »živ«.

Obnovljeni vodnjak v Malem Banu je zaprt s pokrovom, njegov ključ pa je iz rok župana **Radka Luzarja** - ta in njegovo podjetje **L-TEK** ter Recelj so financirali obnovo, iz občinskega proračuna ni šel niti evro - dobil **Jure Grubar** iz Malega Bana. No, namesto njega ga je na dogodka prevzel njegov oče **Tone**. Ta je pred zbranimi vodnjak odklenil in z vedrom na verigo kot v starih časih zajel vodo in

jo spustil po lepo zabetoniranem koritu - res je bila čista in brezhibna. Zdaj jo bodo bližnji uporabljali predvsem za vinogradniške potrebe. Kot je dejal **Tone Recelj**, želi, da lepo urejen prostor z obnovljenim vodnjakom postane tudi zbirališče vaščanov, sosedov in vinogradnikov, da se tam kdaj dobijo, poklepetajo ... Kot npr. ob odprtju v okviru šentjernejskega občinskega praznika **Jernejevo**, ko so ob studencu postavili sodček s cvičkom in pridobitvi nazdravili s kapljico rujnega, ki jo vsi pridno in s srcem pridelujejo v bližnjih vinogradih.

Besedilo in fotografije: L. Markelj

Tone Recelj

Veseli vaščani so vodo iz lepo obnovljenega vodnjaka lahko poskusili.

Tudi korito kot nekdanje napajališče za živino so obnovili.

Bo konec s papirologijo, ki otežuje delo in študij tujcem v Sloveniji?

G.G./STA,
28. 8.
2019

Profimedia

Fotografija je simbolična

Slovenija

Delodajalci se pri zaposlovanju tujcev srečujejo z ovirami in so upravičeno besni, zakonodaja je neživljenjska in za svetom, izgublja pa Slovenija, je dejal vodja konzularne službe zunanjega ministrstva Andrej Šter.

Slovenski delodajalci že mesece opozarjajo na pomanjkanje kvalificirane delovne sile, urejanje papirjev za tuje delavce pa traja tudi po več mesecev, je povedal Šter in dogajanje ponazoril s primerom iz **gradbeništva**.

Delodajalcu se ponavadi mudi, zato večina delavcev iz BiH "meče v mešalec ali vozi samokolnico", še preden ima potrebno dovoljenje za prebivanje in delo. Organ, ki ga izdaja, pa o vsakem koraku, če denimo manjka kakšno potrdilo, delavca prek slovenskega veleposlaništva v Sarajevu obvešča v BiH, a neuspešno, saj je v Sloveniji. Obvestilo roma nazaj v Ljubljano, ko končno pride do delavca, pa ga mora delodajalec peljati v Sarajevo, kjer da prstne odtise in predloži

ustrezne dokumente. Postopek se preseli nazaj na slovenski organ, ki izda dovoljenje, a ga spet pošlje v BiH, tako da ga mora iti delavec, ki dela v Sloveniji, iskat tja.

"Minila sta dva ali trije meseci. Delodajalec je upravičeno besen kot ris," je postopke komentiral Šter.

Pri tem je izpostavil, da je ureditev slaba tudi za tujce, ki bi radi v Sloveniji študirali, raziskovalce, gostujoče profesorje, umetnike, strokovnjake. *"Kitajski baletki, ki iz Švice pride v ansambel SNG Opera in balet Ljubljana, rečemo, da ne more tu vložiti prošnje za dovoljenje za prebivanje. Čeprav je zaposlena v Švici in nikoli ni bila na Kitajskem, jo pošljemo v Peking, kjer mora pridobiti potrdilo o nekaznovanju in vložiti vlogo ter počakati, da bo ta odobrena,"* je bil oster. Enako bi bilo, če bi denimo nujno potrebovali strokovnjaka za vzdrževanje Nuklearne elektrarne Krško, ki bi bil iz države zunaj EU, je navedel.

"Imamo predpise, ki so popolnoma neživiljenjski in obremenjujemo tiste, ki bi prišli k nam z dobrimi nameni. To je popoln nesmisel, druge države EU nimajo tovrstnih omejitev, pač pa postavljajo omejitve za tiste, ki jih je res treba preveriti. Resni ljudje ugotovijo, da smo daleč za leseno sekiro," je opozoril in dodal, da gredo potem raje v druge države, Slovenija pa je na izgubi.

Ministrstvo za notranje zadeve se upira

Ministrstvo za zunanje zadeve zaradi te problematike že vrsto let poziva k spremembi zakona o tujcih, ki bi poenostavile in skrajšale postopek, a neuspešno. Temu se namreč, tako Šter, ves čas upira ministrstvo za notranje zadeve, pristojno za ta zakon, in sicer z argumentom zagotavljanja varnosti.

Končno preboj?

V mandatu te vlade pa jim je le uspelo svoj predlog spraviti v medresorsko usklajevanje. Ta bi slovenskim delodajalcem, ki nujno potrebujejo delavce, omogočil, da urejajo papirje za delavce kot njihovi pooblaščenca. To bi postopke olajšalo časovno in cenovno, tako da bi bili namesto v treh mesecih zaključeni v največ treh tednih, je poudaril sogovornik. Šter verjame, da bi z njihovim predlogom otežili tudi delo posrednikom, ki ustanavljajo podjetja oz. agencije za t. i. leasing delovne sile in želijo tujcem v Sloveniji omogočiti kar najhitrejšo pot v druge države EU.

Obvod na Slovaškem

Te "prodajalne delavcev" so po njegovih besedah ugotovile, da je najceneje, da se tuje delavce zaposli na Slovaškem, saj jim tam ni treba plačevati prihoda in odhoda na delo ter malice, zaradi česar so ustanovile podružnice v Bratislavi. Bosanski delavci se tako s pomočjo slovenskega podjetja zaposlijo na Slovaškem, od tam pa odidejo na delo v Nemčijo. *"Je to kaj drugega kot zaslužkarstvo najnižje vrste?"* se sprašuje.

Zvodništvo in "scouting" za študente

Napotitve (tujih) delavcev iz Slovenije v druge države EU vidi kot *"zvodništvo, ki bi moralo biti kaznivo"*. *"Zanimivo, nobena druga država s podobnim statusom, kot ga ima Slovenija, niti Bolgarija, Romunija, Madžarska, Češka, Slovaška, nima tovrstnega obsega. Oni v Nemčijo pošljejo nekaj deset delavcev letno, mi pa med 30.000 in 60.000,"* je opozoril. V tej luči se ne čudi postopkom, ki so zaradi tega zoper Slovenijo sproženi pri Evropski komisiji.

S predlogom ministrstva bi po njegovih besedah zavezili tudi t.i. scouting za tuje študente. Tudi ta pojav je orisal na primeru, in sicer kamerunskega fanta, starega kakšnih 20 let: *"Pot iz Kameruna v Evropo stane med 20.000 in 50.000 evrov, ker je treba kupiti lažne dokumente, pa to, drugo, tretje, če ga nekdo vpiše na slovensko fakulteto, kar že predstavlja vstopnico v Evropo, pa to ne stane skoraj nič."*

Ministrstvo za zunanje zadeve se zato zavzema za postopke, s katerimi bi se zahtevalo ustrezne dokumente in preverilo, ali takšni mladi ljudje res prihajajo v Slovenijo na študij, ali imajo ustrezno znanje ipd.

Predlog ministrstva za zunanje zadeve je sicer v medresorskem usklajevanju že od lanskega leta, Šter pa je glede podpore optimist.

Prof. dr. Peter Krajnik

» Prof. dr. Peter Krajnik ima znanja in spretnosti iz proizvodnih tehnologij, proizvodnje, trajnostne proizvodnje, nanotehnologije, raziskovalnih metod, projektiranja projektov in raziskav ter izobraževanja. Je avtor več kot sedemdesetih znanstvenih objav ter petih patentnih prijav s področja proizvodnih tehnologij. Med podiplomskim študijem je bil gostujoči raziskovalec v Laboratoriju za obdelovalne stroje in proizvodno inženirstvo (WZL) Univerze RWTH Aachen. Prof. Krajnik sodeluje tudi z Evropsko komisijo pri ocenjevanju in pregledu obsežnih integracijskih raziskovalnih projektov v programe EU za raziskave in inovacije tako v 7. okvirnem programu kot v Obzorju 2020.

Enainštiridesetletni Kranjčan poleg inženirskih poseduje vodstvene sposobnosti, saj opravlja vlogi direktorja Chalmersovega centra za raziskovanje rezanja kovin (MCR) in direktorja podiplomskega študija proizvodnih tehnologij. Znanje na dodiplomskem in doktorskem študiju je pridobil na Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani, podoktorski študij s področja trajnostne proizvodnje je zaključil na Kraljevem inštitutu za tehnologijo (KTH) v Stockholmu. Na poslovni šoli Sloan School of Management na Tehnološkem inštitutu Massachusetts (MIT) je opravil izobraževanje vodilnih kadrov. Od leta 2015 je izvoljeni pridružen član Mednarodne akademije za proizvodno inženirstvo (CIRP), svoje znanje temeljnih raziskav aktivno prenaša zlasti v industrijsko okolje korporativnih švedskih gigantov Volvo, SKF in Sandvik.

S prof. Krajnikom smo v Göteborgu opravili pogovor, zlasti o švedskih dobrih praksah na področju raziskav in razvoja, pedagoškem procesu, partnerstvu med industrijo in akademijo ter primerjavi z našim znanstvenoraziskovalnim prostorom.

Intervju bo objavljen v dveh zaporednih številkah IRT 3000.

Slovensko znanje soustvarja švedsko industrijo

Jernej Kovač

Prof. dr. Peter Krajnik je profesor proizvodnih tehnologij na Tehniški univerzi Chalmers v Göteborgu na Švedskem. Na katedri za industrijsko znanost in materiale, ki deluje pod okriljem univerzitetne enote za materiale in proizvodnjo, vodi raziskovalno skupino za proizvodne tehnologije. Njegov raziskovalni fokus je zlasti na modeliranju in optimizaciji proizvodnih procesov s specializacijo na tehnologiji brušenja.

Jernej Kovač: Kakšne skupne značilnosti, prednosti in razhajanja zaznavate ob primerjavi švedskega raziskovalnega prostora s slovenskim?

Prof. dr. Peter Krajnik: Omejil bi se na proizvodno strojništvo in ne na znanost na splošno. Osnovna razlika je v tem, da so švedske raziskave močno povezane z industrijo. Načeloma je pri nas velika večina raziskav aplikativnih. Razloge gre iskati v nacionalnih finančnih mehanizmi, ki terjajo vsaj 50-odstotno sofinanciranje industrijskih partnerjev, običajno v stvarnem, nedenarnem prispevku. To velja tudi za okvire doktorskega in podoktorskega izobraževanja. Hkrati pa ima ta sistem določene pomanjkljivosti, saj dejansko težko operiraš brez korporativne odobritve.

V mojem primeru vodim raziskovalni center, ki je neposredno financiran s strani velike industrije. Podporniki znanstveno-raziskovalne dejavnosti centra sta poslovna sistema Volvo, SKF (Švedska tovarna krogličnih ležajev, op. a.) in skupina Sandvik. Izpostavil bi 100-odstotno korporativno financiranje centra, kjer sponzorji cenijo tudi našo vlogo pri izvajanju dolgoročnih temeljnih raziskav. A ob tem ne izključujemo nenapisanega pravila, ki pravi, da je treba vselej razmišljati o aplikativni vrednosti,

» Tehniška univerza Chalmers z izvajanjem raziskav in izobraževanjem tehnologij, znanosti, ladijskega prometa in arhitekture s trajnostno prihodnostjo udejanja svojo globalno vizijo saustvarjanja trajnostne prihodnosti. Učinkovito okolje za inovacije zagotavlja 3 100 zaposlenih na trinajstih fakultetah. Chalmers koordinira Graphene Flagship, vodilno pobudo prihodnjih in nastajajočih tehnologij Evropske komisije. Julija letos jim je švedska agencija za inovacije Vinnova podelila mandat za vodenje treh novih centrov odličnosti – za raziskovanje 2D-materialov, digitalnih pobratenih mest in za prehod na termoplastiko na biološki osnovi. Univerza je tudi partner v novem Vinnovem centru za raziskovanje baterij, ki bo lociran na Univerzi Uppsala. Univerza ima najvišjo skupno oceno zadovoljstva na svetu, po podatkih Studyportals, spletnega portala, kjer študenti in alumni po vsem svetu delijo svoje izkušnje s študijem v tujini. V novo vzpostavljeno nagrado globalnega zadovoljstva študentov so v kategoriji najvišje splošno zadovoljstvo premagali 250 drugih univerz iz 46 držav. Na Chalmersu se trenutno izobražuje 10.300 rednih študentov. | Foto: Jernej Kovač

tudi ob raziskavah na zelo nizkih TRL-jih (ravneh tehnološke razvitosti, op. a.).

V Sloveniji nisem nikoli vodil temeljnega ali aplikativnega projekta ARRS (Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, op. a.), zato z dogajanjem v Sloveniji nimam neposrednih izkušenj. A naj izpostavim prednost popolne avtonomije pri izbiri tematike doktorskih študentov oz. doktorskega izobraževanja mladih raziskovalcev, ki jih financira ARRS. Takšnega sistemskega doktorskega usposabljanja, ki se mi zdi odličen, pod okriljem države na Švedskem nimamo. Pri nas mora biti vsak doktorski študent v takšnem ali drugačnem okviru 50-odstotno sofinanciran s strani industrije. In tako je bistveno težje dobiti financiranje za podiplomske študente, saj letni strošek financiranja na študenta znaša okoli 100.000 evrov (in vključuje 60-odstotno režijo univerze). Program na Švedskem traja pet let, v Sloveniji ste državno financiranje s 3,5 leta podaljšali na štiri leta, tako da ni velike razlike. Podiplomski študentje na Švedskem morajo 20 odstotkov svojega časa nameniti pedagoški dejavnosti, saj tako mladi doprinašajo sveže ideje v pedagoško dejavnost. Zato se jim program doktorskega usposabljanja avtomatsko podaljša za eno leto.

JK: To pomeni, da podiplomski študentje pri usposabljanju nujno sledijo potrebam industrije, posledično trženjskim trendom ekonomije?

PK: Kar je lahko prednost in hkrati slabost.

JK: Kako pa se usmerjenost na trg odraža pri vašem pedagoškem delu na dodiplomskem študiju?

PK: Razlike so fundamentalne. Ne le med Švedsko in Slovenijo, temveč tudi med Švedsko in preostalim svetom. Ja, delno si odvisen od korporativnega financiranja, vendar pa na tak način

dobimo velike finančne vložke, ki nam omogočajo financiranje akademskih raziskav in razvoja. Zdi se mi, da takšnih realnih, stabilnih partnerstev in zaupanja med akademijo in industrijo v Sloveniji ni.

Naj se vrnem k pedagoškemu delu. Tu se mi zdi, da ima Švedska slabši sistem od Slovenije, iz preprostega razloga, da je švedsko visoko šolstvo pred leti ločilo raziskave in pedagoško dejavnost. V praksi to deluje nekoliko nenavadno, saj če si zaposlen na delovnem mestu profesorja, seveda, to je odvisno tudi od univerze, ti načeloma sploh ni treba opravljati predavanj. Kot profesor si odgovoren za svoje raziskovalno področje.

JK: Kako je to videti v vašem primeru?

PK: Na Chalmersu sem edini profesor s področja proizvodnih tehnologij. V svojem mandatu sem odgovoren za razvoj področja, za raziskovalni del. Predavam prostovoljno, ker v tem uživam; tudi v Ljubljani z veseljem opravljam gostujoča predavanja v okviru moje delne afilijacije s Fakulteto za strojništvo, a švedski sistem, ki ločuje raziskave od pedagoškega dela, ni najboljši. Menim, da si boljši učitelj, če raziskuješ, saj bolje poznaš podrobnosti tehnologij. Naši predavatelji (običajno tudi nosilci predmeta) v veliko primerih nimajo zaključenega niti doktorata, niti ne potrebujejo formalnih habilitacij niti formalnih nazivov. Veliko predmetov in predvsem vaj se izvaja s prej omenjenimi 20 odstotki pedagoškega dela doktorskih študentov, pri čemer za izvajanje pedagoškega procesa izvolitev v naziv visokošolskega učitelja ni potrebna. Kakovost učiteljev/nosilcev predmetov, če Chalmers primerjamo s Fakulteto za strojništvo Univerze v Ljubljani, je v Sloveniji večja, vsaj z vidika povprečnega nosilca predmeta. Klasičnih visokošolskih učiteljev, kot so bili npr. prof. Peklenik, prof. Klinc, prof. Kariž v Ljubljani, na Švedskem nisem spoznal.

JK: Omenili ste velike korporacije, s katerimi sodelujete pri svojem delu. Zanima me, kateri so ključni dejavniki vašega uspešnega in učinkovitega sodelovanja z industrijo?

PK: V osnovi gre za zaupanje. Čeprav so moje slovenske izkušnje sodelovanja z industrijo skromne, imam občutek, da je tradicionalno slovenska industrija imela dokaj skeptičen pristop do bilateralnega sodelovanja z raziskovalci, tudi pri dogovorih glede plačil raziskovalnih storitev. Tu je to samoumevno. Če ti podpiraš industrijo v raziskavah, je samoumevno, da so te korektno plačane.

Naslednji dejavnik so organizacijske zadeve. Naš raziskovalni center na Chalmersu ima vodenje partnerstva aktivno vključene industrijske partnerje, ki vodijo in nadzirajo upravni odbor. Člani raziskovalnega centra plačujejo letno članarino, v ta namen pa vsake tri mesece organiziramo in izpeljemo konzorcijsko srečanje, kjer skupaj odločamo o nadaljnjih korakih. Ko sedimo skupaj, sledimo zelo strukturiranemu operativnemu načrtu dela, kjer se zelo sistemsko lotevamo raziskav, skupno razvijamo in sledimo raziskovalnemu načrtu. Zelo pomembna komponenta na Švedskem je tudi izobraževanje za industrijo. Tu ne gre za univerzitetne predmete, temveč za kratke predmete izobraževanja, tečajev za industrijo.

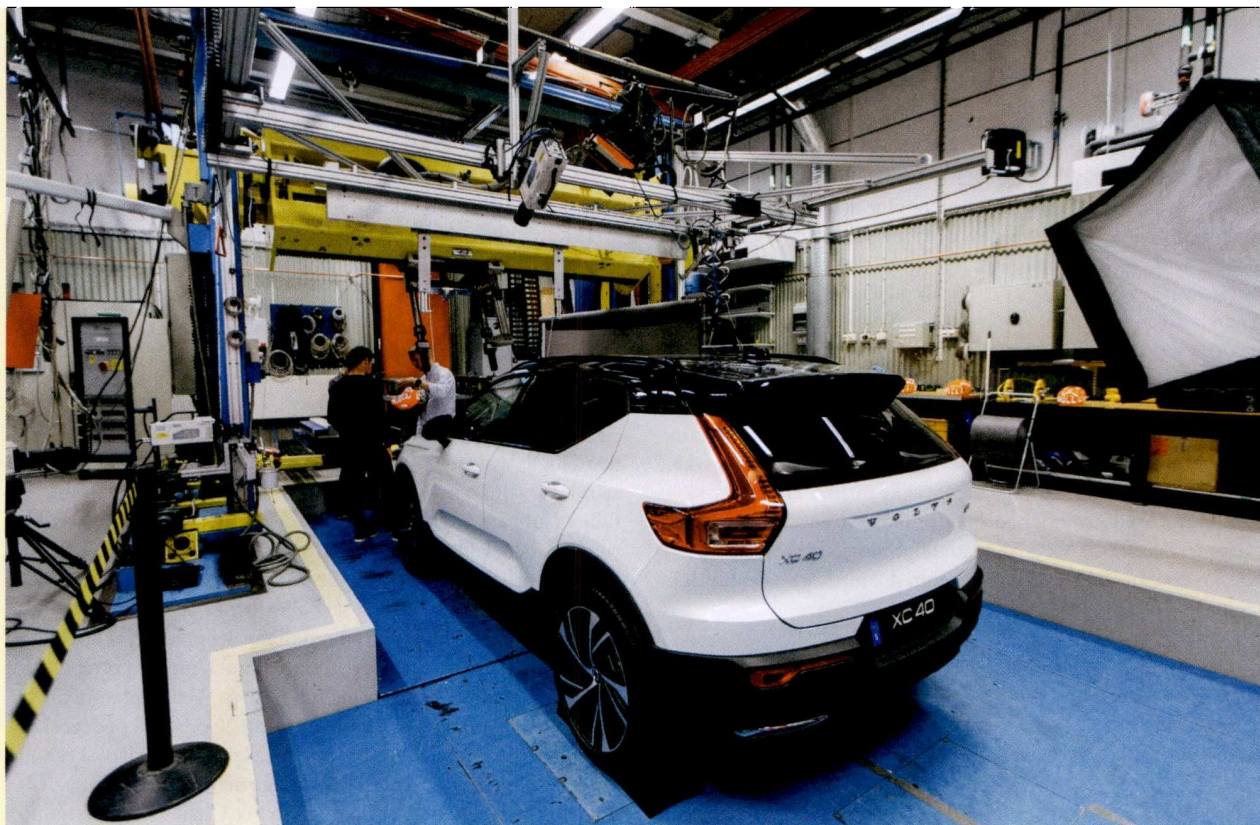
In tretja zadeva je mobilnost med industrijo in univerzo. Na primer moj sodelavec dr. Amir Malakizadi, ki sva ga srečala, je 20-odstotno zaposlen v Sandviku, kjer je v neposrednem stiku z razvojem novih orodij in materialov, na kar navezuje svoje akademske raziskave. Tudi sam sem leto po prihodu na Chalmers z 20 odstotki deloval v Scanii, en dan v tednu sem torej služboval v industriji. In obratno. V svoji raziskovalni skupini sem imel tri pridružene profesorje, enakovredni naziv v Sloveniji bi bil izredni profesor, prihajali so iz Sandvika, SKF in Volva. Vsi trije so

bili aktivno vključeni v naš pedagoški proces, saj so izvajali naše predmete in mentorirali doktorske študente. Naslednja komponenta te mobilnosti je, da so na Švedskem univerze in raziskovalni inštituti, poimenovani RISE – Research Institutes of Sweden, nekako tako kot IJS v Sloveniji, kjer so raziskovalni inštituti združeni pod isti dežnik. Oni dejansko delajo aplikativno z visokimi TRL-ji, medtem ko ima univerza mandat za nekoliko bolj temeljne raziskave pri nizkih TRL-jih. Tudi raziskovalce z RISE en dan v tednu gostimo na Chalmersu. Skratka, švedsko delovno okolje je zelo fleksibilno. Izvajanje mobilnosti med sektorji ter industrijo in univerzo je zelo enostavno realizirati v praksi.

Naj povzamem, najpomembnejši elementi učinkovitega in uspešnega sodelovanja akademije z industrijo so fleksibilnost delovnega okolja, zaupanje med partnerji in samoumevnost, da so raziskovalci del bodočega razvoja multikorporacij in da so za svoje delo pošteno plačani.

JK: Se pravi, da gre za nekakšen komplementarni razvoj akademije z industrijo, skupno sledenje evoluciji in revoluciji tehnologije na globalnih trgih?

PK: In vsi se učimo drug od drugega ter si drug drugemu pomagamo. Mi prenašamo znanje o najnovejših raziskavah, tudi s CIRP, mednarodne akademije za proizvodno strojništvo. V določenih segmentih, za primer vzemiva elektromobilnost in elektrifikacijo pogonov v avtomobilski industriji, pa smo raziskovalci daleč za industrijo in se dejansko učimo od njih. Z industrijo hodimo vzporedno in skupaj sledimo razvojnim in raziskovalnim trendom. Menim, da je tovrstno partnerstvo na Švedskem, ki ga odlikuje dolga tradicija in popolno zaupanje, eno boljših na svetu.

» Švedski poslovni sistem Volvo je prioriteten akademski partner Tehniške univerze Chalmers. Namen programa je povezovanje strokovnega znanja skupine Volvo z globalnimi akademskimi raziskovalnimi in inovacijskimi okolji na kritičnih tehnoloških področjih. Več o programu www.volvogroup.com/en-en/innovation/collaboration-is-key/academic-partner-program.html. | Foto: Volvo Group

JK: *Made in Sweden je renomirana znamka, kakor tudi poslovni sistem Volvo. Če se sedaj vrnemo k enemu izmed vaših industrijskih partnerjev, kaj dela Volvo tako edinstvenega skozi devetdesetletno obdobje obstoja in kakšna je vaša vloga, vloga vašega oddelka v vrednostni verigi korporacije?*

PK: Volvo je naš ključni industrijski partner. Vsi delujemo v istem mestu in imamo zelo tesne stike. Kar zadeva proizvodno strojništvo je avtomobilska industrija pogon raziskav in razvoja. Osnovna vloga raziskovalnega centra, ki ga vodim, se nanaša na izdelovalne tehnologije. Center z Volvom sodeluje tudi pri razvoju tehnologij za proizvodnjo komponent električnih in hibridnih pogonov. S konstruiranjem zasnov bodočih pogonov raziskovalci v proizvodnem strojništvu nimajo ravno specifičnih znanj, vendar pa imamo vzpostavljen dialog komunikacije tako, da nam industrijski partner posreduje prihodnje konstrukcijske rešitve, mi pa jim pomagamo pripravljati strategije proizvodnje komponent. Slednje bodo lahko videti drugače, nekaterih se ne bo dalo izdelati na trenutno razpoložljivih obdelovalnih strojih, ogromno sprememb se obeta tudi na področju materialov.

JK: *Med Chalmersom in Volvom je torej vzpostavljeno posebno sodelovanje, mar ne?*

PK: To poimenujemo prioritarno akademsko partnerstvo in Chalmers je prioriteten akademski partner za obe Volvo korporaciji in SKF iz več razlogov. Tu ne govorimo zgolj o raziskavah in razvoju. Glavni »proizvod« univerze so študentje, ljudje. Dejansko je to partnerstvo pomembno, da zagotovimo bodočo delovno silo, inženirje za potrebe industrije. Potrebe in povpraševanje industrije so bistveno večje od »dobave« inženirjev z naše strani. Ker v zadnjih treh letih beležimo veliko konjunkturo v avtomobilski industriji in ker se dogajajo velike investicije v elektrifikacijo s strani Kitajske, potreba po novih delovnih mestih bistveno presega število študentov. Vsi naši študentje so takoj zaposljivi in partnerstvo je torej bistveno zato, da proizvajamo študente s primernimi in novimi kompetencami.

Predhodno sva razpravljala o določenih pomanjkljivostih pedagoškega procesa zaradi nehabilitiranih učiteljev, kljub temu pa imamo zelo fleksibilen pedagoški sistem. Recimo, ko skupaj z industrijskimi partnerji ugotovimo, da neki predmet ni več ustrezen, je zastarel, slabo ocenjen s strani študentov, ga iz izobraževalnega procesa preprosto umaknemo ali korenito reorganiziramo. Nadomestijo ga novi predmeti, novi nosilci. Nabor predmetov, ki se ponujajo v različnih magistrskih programih, npr. za proizvodno strojništvo ali tehnologijo materialov, ni več fiksno, vsebina predmetov se bistveno spreminja. Eden izmed takšnih primerov je aditivna proizvodnja, skratka 3D-tiskanje kovin, ki je novo področje, o katerem se veliko govori. Čez noč je to na področju proizvodnega strojništva postalo hit predmet, v prvem letu izvajanja je bilo na predmet vpisanih 10 do 15 študentov, sedaj pa jih je 90, in smo omejili vpis. To so sodobne in atraktivne tehnologije, ki bi jih vsi študentje radi poslušali. To je primer razvoja neke sodobne tehnologije, kjer pedagoški proces takoj sledi z razvojem študentov, ki lahko pridejo v industrijo in so izpostavljeni novi tehnologiji v proizvodni liniji.

JK: *Hitrost in prilagodljivost akademske sfere pri vzpostavljanju in ustvarjanju novih znanj in veščin je prioriteta za uspešnost gospodarstva v globalni dirki.*

PK: Pri tem potrebujete tudi izjemno dobro komunikacijo na vseh nivojih, na nivoju predsednika (rektorja) univerze do vodij oddelkov, učiteljev ter direktorjev velikih podjetij.

JK: *V Sloveniji se že nekaj časa dogaja ozaveščanje mladih za poklic inženirja z izvajanjem trženjskih akcij Inženir bom, Inženirka bom. Kako je na Švedskem z navajanjem otrok in mla-*

dostnikov na tehniko in tudi rekrutiranje mladih inženirjev?

PK: Omenjenega programa ozaveščanja sicer ne poznam, vendar verjetno zelo podobno. Študij tehnike ni najbolj priljubljen. A na Chalmersu izvajamo program »Industriell ekonomi« – Ekonomika podjetja, ki je daleč najbolj popularen, saj razvija tako menedžerske kot tehnične sposobnosti. Ta program ima najtežje vpisne pogoje in posledično privablja najboljše študente. Na splošno so nosilci predmetov in koordinatorji programov zelo tekmovalni med seboj pri privabljanju študentov.

Potencialne študente na področju proizvodnega strojništva pred vpisom s sodelavci peljemo na ogled hokejske tekme. Tam opravimo neformalne osebne razgovore in z njimi vzpostavimo osebni stik. Za aktivno privabljanje bodočih študentov razpolagamo s finančnimi sredstvi. Zavedamo se, da je treba z mladimi delati zgodaj, že od vrtca naprej. Tako mladi hodijo na ogled tovarn, velik poudarek in mantra švedskega vsakdana in političnih debat je enakopravnost spolov. Na vseh nivojih potekajo prilagojene aktivnosti, rezultat pa je, da ima Chalmers kot tehniška univerza vpisanih 30 odstotkov študentk.

JK: *Ali gre za razpisana mesta za študente, ločena po spolu?*

PK: Ne ne, jasno, da ne, gre za to, kako promovirati tehniške znanosti za ženske od vrtca naprej, gre za dolgotrajen proces ozaveščanja. Tehnika ni veda, pri kateri dominirajo moški, čeprav se v realnosti marsikdaj izkaže tako. 30 odstotkov sploh ni slabo, a cilj je visokih 50 odstotkov. Enaka politika velja za zaposlene, 30 odstotkov trenutnih učiteljev, raziskovalcev, profesorjev je žensk.

JK: *Tudi v Sloveniji se zadeve okoli enakosti spolov obračajo na bolje. Letos je bila prvič izbrana Inženirka leta. Kako pa je z vključevanjem inženirk v industrijsko okolje na Švedskem, denimo v velikih korporacijah, s katerimi sodelujete?*

PK: Menim, da ni razlik. Ni zaznati nikakršnih omejitev, ženske nimajo težjih pogojev pridobiti službo. To je enakopravnost spolov, ki je vtkana v vse družbene niti, od politike do industrije. To niti ni stvar debate. To je dejstvo. Poleg tega ima Švedska zelo radodaren sistem porodniškega dopusta, ki ženskam nikakor ne otežuje kariere. Porodniški dopust je obvezen tudi za moške. Sam sem bil letos na delnem porodniškem dopustu več kot štiri mesece.

JK: *Kar seveda nedvomno vpliva tudi na kreativni proces in pestrost delovnega okolja.*

PK: Naj izpostavim še en zanimiv primer. Pred nedavnim sem se v svoji skupini soočil z dvema upokojitvama; poleg tega je izredna profesorica odšla iz univerze v korporativni svet. Izgubil sem tri učiteljska mesta v enem letu, ki jih je bilo treba nadomestiti. Proces zaposlovanja je trajal dve leti. Proizvodno strojništvo je globalno dominirano z moškimi, tako se je na prvi razpis za učiteljsko mesto prijavilo več kot sedemdeset kandidatov. Predsednik Chalmersa je razpis razveljavil, ker se nanj ni prijavila nobena kandidatka. Tako sem izgubil še dodatnega pol leta za ponovitev razpisa in aktivno motiviranje prijaviteljic. Zadeve glede politike enakosti spolov so tu zelo stroge in ni bližnjic. Na koncu sem dobil kandidata. Če na nižjem nivoju, nivoju doktorskih ali podiplomskih študentov ni nobene ženske prijaviteljice, potem izjemoma lahko vodja oddelka/fakultete soglaša s postopkom in potrdi veljavnost razpisa. Poleg tega je tudi interno iskanje kandidatov skoraj nemogoče. Rekrutiranja za učiteljska mesta se praviloma izvedejo z zunanjimi kandidati, v mojem primeru so vsa učiteljska mesta zasedli tujci. Na tak način, kot popolni »outsider«, sem tudi sam prišel na Chalmers.

Drugi del pogovora s prof. Krajnikom bo objavljen v prihodnji številki IRT3000

INTERVJU Janja Žagar

INŽENIRKA LETA

Inženirka leta 2018

Vsaka nova izkušnja me obogati

Miran Varga

Janja Žagar je energična, dostopna in odprta oseba. Finalistka izbora za Inženirko leta 2018 s svojo osebnostjo lahko vsekakor še bolj približa poklic inženirja mlajšim generacijam in širši javnosti. Njen nasvet mladim dekletom, ki pogledujejo proti tehničnim poklicem, se glasi: »Upajte si, sledite svojim željam in se ne ozirajte na stereotipe.«

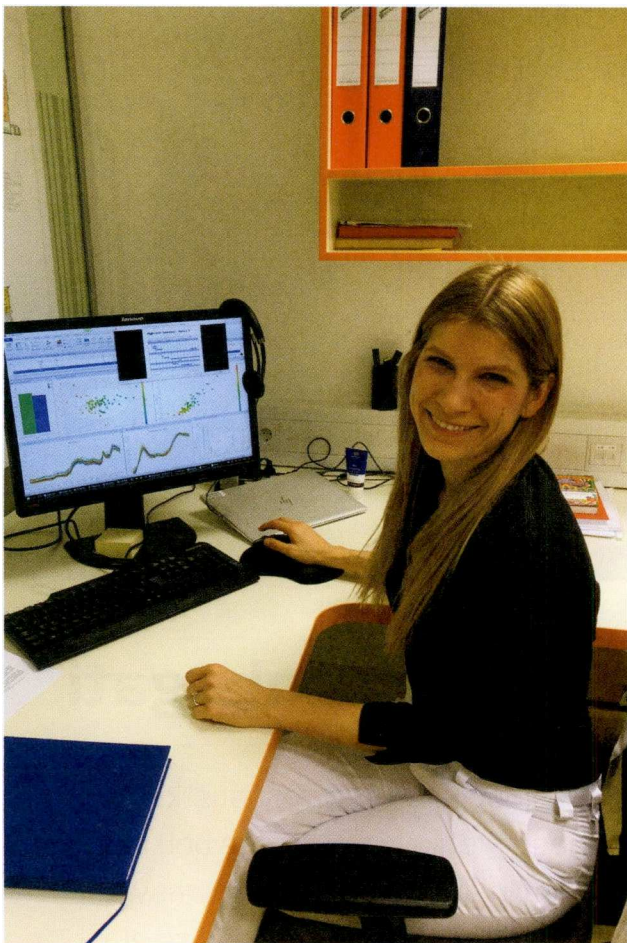
Kaj vas je navdihnilo za poklic inženirke?

Svojo visokošolsko izobrazbo sem začela na farmaciji, ko še nisem slutila, da me bo življenje zaneslo v inženirske vode. Po pridobitvi naziva magistra farmacije mi je postalo jasno, da želim delati v tesni povezavi z izdelavo zdravil. Želela sem si pridobiti več znanja s področja tehnologije in procesov, zato sem študijsko pot nadaljevala v Londonu, kjer sem se specializirala v farmacevtski tehnologiji in postala magistra znanosti. Svojo strast za delo na inženirskem področju pa sem zares našla šele na delovnem mestu. V bistvu bi lahko celo rekla, da je inženirski poklic navdihnil mene. Ko sem se namreč prijavljala na delovna

mesta po zaključenem študiju v Angliji, me je že sam opis dela »inženir procesno-analizne tehnologije« pritegnil, saj je šlo v tistem času za zelo inovativno področje v farmacevtski industriji. Ko sem z delom začela v podjetju Glaxo-SmithKline (GSK), me je področje še bolj pritegnilo in v nekaj mesecih popolnoma prevzelo. Spoznala sem, da sta takšno okolje in praktični pristop k delu meni pisana na kožo. To je bilo mesto, kjer je znanost postala resničnost, mesto, kjer so inženirski poklici poskrbeli, da se izdelajo kompleksna zdravila, ki rešujejo življenja. Vsak dan v službi me je in me še vedno motivira ter ohranja zanimanje za delo na tem zanimivem in dinamičnem področju.

Ko pogledate sebe ali druge kolege – kaj je tisto, kar naredi dobrega inženirja/ko?

Tukaj zagotovo ni doslednega recepta in tudi ne napačnega odgovora. V mojem primeru je bila to radovednost, iskanje inovativnih rešitev in nenasitna želja po znanju. Zelo pomembno je pridobivanje znanj z različnih znanstvenih področij ter aplikacija le-teh na problematiko, ki jo kot inženirji vsakodnevno rešujemo.

Kako ste vi doživeli nominacijo za inženirko leta in kako ocenjujete istoimenski projekt?

Že dejstvo, da me je podjetje Lek izbralo kot svojo predstavnico ter prijavilo na projekt, je bil zame poseben trenutek. Potem pa še uvrstitev med 10 nominirank – ko sem izvedela novico, kar nisem mogla verjeti. Nominacija je vsekakor pomenila prepoznavnost mojega dosedanjega strokovnega dela s strani stroke, potrditev, da je strast, ki jo vlagam v svoje delo, opazna. Na izbor imam zelo prijeten spomin, celotna izkušnja me je obogatila in mi prinesla nova spoznanja. Vse lanskoletne finalistke so resnično neverjetne, vsaka ima edinstveno osebno in poslovno zgodbo. Celoten izbor je bil naraven tako, da nismo imele občutka, da bi šlo za tekmovanje, ampak je bila v ospredju vsebina. Predstavile smo svoje delo, spregovorile o vlogi inženirk v Sloveniji in se pri tem zabavale. Najbolj se mi je vtisnila v spomin osrednja prireditev, ki je potekala v izredno sproščenem duhu.

Studirate na izjemno perspektivnem področju bioinformatike. Boste z osvojenim znanjem lahko spreminjali svet? Kako?

Digitalizacija procesov in velika količina podatkov, ki nas obkrožajo tudi v proizvodnem svetu, ter moja želja po bolj poglobljenem znanju in obvladovanju teh podatkov, me je pripeljala do doktorskega študija bioinformatike, ki ga opravljam na Fakulteti za računalništvo in informatiko v Ljubljani. Rada bi združila ekspertno znanje, ki ga premorem, z znanjem s področja računalništva, tako da bodo cela skladišča podatkov, ki jih zbiramo, uporabljena in bodo dejansko služila namenu. Ali bom spremenila svet? Če bo to potrebno na poti do uresničitve sanj in ciljev, potem da. (smeh)

Katere lekcije, ki jo danes poznate, vam študij ni dal, niti ni mogel dati?

Študij mi ni dal vpogleda v pomembnost mehkih veščin, ki so danes na delovnem mestu izjemnega pomena. Verjetno niti ni možno, da nas študij pripravi na vse, sploh v današnjem času, ko se vse razvija in spreminja s svetlobno hitrostjo. Moramo biti odprti in se veskozi učiti, ne samo nove znanstvene discipline, temveč tudi t. i. mehke veščine: kako odreagirati v stresnih situacijah, kako delovati v ekipi, kako voditi projekt, kako narediti uspešno predstavitev projekta, kako prioritizirati aktivnosti itd. Vse te lekcije in še mnogo drugih sem se naučila med delom, z vsakim projektom in z vsako aktivnostjo.

Svet drvi v podatkovno gnano gospodarstvo. Kakšno vlogo bodo igrali inženirji v svetu, ki ga bodo obvladovali podatki in umetna inteligenca?

Inženirji bodo imeli zelo pomembno vlogo, saj imajo ekspertno znanje, ki je ključnega pomena pri postavitvi kakršnih koli prediktivnih modelov, metod strojnega učenja ali umetne inteligence. Celotno pri procesu osnovnega podatkovnega rudarjenja je potrebno ekspertno znanje, ki ga imajo inženirji. Vsebinsko poznavanje parametrov in podatkov, ki jih orodja in naprave zbirajo, preden se ti podatki uporabijo za metode strojnega učenja, je nujno in nenadomestljivo.

Kaj vam pomenijo podatki, kako gledate na njih?

Podatki mi predstavljajo dejstva, pomenijo znanje in so zame nujen del vsake tehnološko-inženirske trditve. Vse, kar ni podprto s podatki, je v bistvu le posameznikovo mnenje. Podatki so bogastvo, ki se ga mnoge panoge še ne zavedajo. Po drugi strani pa danes težave že nastajajo tudi zaradi druge skrajnosti, t. j. pretirane obdelave podatkov, da pokažejo to, kar posameznik hoče. Takšne zlorabe bodo lahko v prihodnje vse pogostejše, zaradi česar je še bolj pomembno, da ima vsaka verodostojna trditev za sabo sklic na podatke, surove podatke v idealnem primeru, preko katerih lahko vsak preveri resničnost trditve.

Kaj bi radi dosegli v poslu – farmacevtska industrija je vendarle velik posel?

Trenutno sem zaposlena kot vodja tehnoloških prenosov iz različnih Novartisovih lokacij v enoto Trdni izdelki v Ljubljani. Sem del večjih globalnih ekip, kar pomeni, da moram biti izredno komunikativna, fleksibilna in pripra-

vljena hitro reševati izzive. V sami ekipi proizvodne znanosti in tehnologije in ob trenutnem delu se počutim odlično. Na službo zato ne gledam kot na dejavnost, ki jo oddelam v osmih urah, grem domov in preklopim misli. To je zame okolje, kjer se vsak dan nekaj novega naučim, kjer aktiviram svoje možnosti, kjer uporabljam svoje znanje in ga apliciram na vsakdanje delo. Delo v Leku me vsak dan obogati z novo izkušnjo – naj bo to nova delovna naloga, nasvet sodelavca ali nekaj čisto tretjega. To je življenje, ki se dogaja zdaj. Nimam strogih poslovnih načrtov, sledim temu, kar rada počnem, in z gotovostjo lahko trdim le, da si nikoli ne bom dovolila, da ne bi uživala v delu, ki ga bom opravljala.

Kako bi se lotili (r)evolucije v farmaciji?

Eksperti z zanimanjem za področja digitalizacije bodo vse bolj nujni za revolucionarne spremembe, ki čakajo farmacevtsko industrijo v prihodnje. Ekipa avtomatizacije in IT bodo morale postati večje in bolje zastopane, saj je postavitve IT-infrastrukture na najvišjem nivoju prvi korak do aplikativnih sprememb. Spremembe, ki so možne z aplikacijo rešitev, ki jih ponujata tehnologija in svet strojnega učenja, bi lahko vodile do drastičnega zmanjšanja časa izdelave zdravil – tudi do 300 %.

Glavni ukrepi stanovanjske politike v prenovljenem zakonu

28.08.2019

Novi stanovanjski zakon, katerega osnutek bo po napovedih resornega ministrstva v javni obravnavi jeseni, naj bi prinesel dolgo napovedovano zamenjavo neprofitne najemnine s stroškovno ter med drugim še državne garancije za stanovanjska posojila, javno najemniško službo in spremembe pri soglasjih v večstanovanjskih stavbah.

"Priprava novega stanovanjskega zakona, v okviru katerega so predvideni ukrepi za vzpostavitev pogojev za gradnjo javnih najemnih stanovanj ter spremembe pri upravljanju večstanovanjskih stavb, je primarna aktivnost ministrstva za okolje in prostor na področju reševanja stanovanjske problematike. Osnutek bo v javno obravnavo posredovan predvidoma jeseni letos," so STA povedali na ministrstvu.

Javno obravnavo so lani napovedovali za začetek letošnjega leta, a so nato prednost dobile spremembe lani prenovljene **gradbeno-prostorske zakonodaje**.

Stroškovna najemnina

Glavni ukrep novega stanovanjskega zakona po navedbah ministrstva predstavlja sprememba neprofitne najemnine v stroškovno. "Neprofitna najemnina je zaradi nerevalorizacije točke za določitev vrednosti stanovanja že leta prenizka in ne dosega ravni stroškovne najemnine, ki bi stanovanjskim skladom omogočala vsaj ohranitev obsega fonda javnih najemnih stanovanj," pravi ministrstvo.

Novi sistem - v katerem bodo predvidoma sedanji sistem neprofitne najemnine in subvencij zamenjal s sistemom stroškovne najemnine in stanovanjskega dodatka - naj bi tako skladom zagotovil dovolj sredstev za vzdrževanje fonda stanovanj.

Stroškovna najemnina bo višja od sedanje neprofitne, za kritje razlike pa bodo socialno ogroženi najemniki prejeli stanovanjski dodatek oz. subvencijo. "Zakonsko predvideno subvencioniranje najemnin bo zagotavljalo, da razlika med obstoječo neprofitno najemnino in bodočo stroškovno najemnino ne bo šla v breme socialno ogroženih najemnikov. Predvidevamo, da se bo obseg proračunskih sredstev, namenjenih subvencioniranju najemnin, posledično sorazmerno povečal," pravi ministrstvo.

Koliko več sredstev bo potrebnih, še ni znano. Glede na izračune, ki jih je ministrstvo predstavilo na lanskem nepremičninskem posvetu v Portorožu, bi bilo po ocenah za lani k okoli 20 milijonom evrov obstoječih subvencij dodati še okoli 21 milijonov evrov.

Z državnim jamstvom do stanovanjskega posojila tudi prekarci

Dajanje jamstev bankam za obveznosti iz kreditov fizičnih oseb, ki prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje, že ureja zakon o jamstveni shemi RS za fizične osebe, stanovanjski zakon pa bo predvidoma uvedel možnost državnega jamstva za stanovanjska posojila tudi tistim, ki zaradi oblike zaposlitve oz. višine dohodka ne morejo samostojno najeti posojila - na primer mladi, mlade družine in prekarno zaposleni.

Vlogo poroka bo prevzel Stanovanjski sklad RS, ki bo v primeru upravičenčeve nezmožnosti odplačevanja kredita prevzel odplačevanje dolga in lastništvo nad stanovanjem, pri čemer pa bo upravičencu omogočil nadaljnje bivanje v stanovanju - v najemnem razmerju s stroškovno najemnino za nedoločen čas. Po prenehanju najemnega razmerja bo sklad stanovanje vključil v svoj fond javnih najemnih stanovanj.

Ministrstvo še pravi, da bodo za pridobivanje lastniških stanovanj za mlade družine v sodelovanju z republiškim skladom in občinskimi stanovanjskimi skladi preverili tudi možnosti oblikovanja ponudb za postopni odkup javnega najemnega stanovanja, pri čemer bodo skladi zavezani, da vsako prodano stanovanje nadomestijo z novim javnim najemnim stanovanjem.

Javna služba za najemniško upravljanje

Predvidena je ustanovitev javne službe za najemniško upravljanje, ki bo imela vlogo posrednika, upravitelja in vzdrževalca najemnih stanovanj. "Lastnike bo razbremenila vseh poslov in tveganj, povezanih z oddajo stanovanj, dolgoročno pa jim bo zagotavljala prejemanje rednih dohodkov, s čimer se bodo za oddajo stanovanj lahko odločili tudi tisti, ki imajo sedaj zadržke, posledično pa bo prišlo do zapolnitve praznih zasebnih stanovanj," menijo na ministrstvu.

Tovrstno javno službo predvideva nacionalni stanovanjski program 2015-2020, kjer je predvideno, da bo delovala v okviru Stanovanjskega sklada RS, lastnike stanovanj pa bi k vključitvi v shemo spodbujali z davčnimi olajšavami.

Za gradnjo stanovanj višje zadolževanje stanovanjskih skladov

Zakon bo predvidoma republiškem in občinskim stanovanjskim skladom omogočil višjo stopnjo zadolževanja, "s čimer se bo skladom zagotovilo zadostna sredstva za začetne investicije v pridobivanje novih javnih najemnih stanovanj".

Podrobnosti na ministrstvu zaenkrat ne razkrivajo, ker so določbe posameznih členov še v usklajevanju. Dodatno zadolževanje skladov je sicer omogočila že novela stanovanjskega zakona, sprejeta maja 2017, in sicer se lahko republiški stanovanjski sklad poleg zadolžitve v višini 10 odstotkov namenskega premoženja sklada, kar je določal prejšnji zakon, zadolži še za 20 odstotkov vrednosti tega premoženja, občinski skladi pa se lahko pri republiškem skladu zadolžijo v višini 10 odstotkov svojega namenskega premoženja.

Spremembe pri upravljanju večstanovanjskih stavb

Novi zakon bo prinesel tudi spremembe glede upravljanja večstanovanjskih stavb. Kot so povedali na ministrstvu, se bodo spremembe nanašale na višino potrebnih soglasij za opravljanje dejavnosti v delu stanovanja, vzpostavitev enotnega javnega registra upravnikov, ki bo konstitutiven, določitev časovnega mandata za upravnika večstanovanjskih stavb, večji nadzor nad razpolaganjem s sredstvi rezervnega sklada in razširitev pristojnosti stanovanjske inšpekcije.

Določbe o upravljanju bodo veljale tudi v dvostanovanjskih stavbah, stavbah z oskrbovanimi stanovanji in v vseh stavbah z vzpostavljeno dejansko etažno lastnino, pri čemer bo zakon definiral pojem dejanske etažne lastnine, pravijo na ministrstvu.

Konkretnije o novostih ne govorijo. Ministrstvo je na lanskem nepremičninskem posvetu v Portorožu med drugim povedalo, da razmišljajo o predlogih, da bi pogodba med etažnimi lastniki in upravnikom veljala pet let, da bi moral upravnik za vsako stavbo, ki jo upravlja, odpreti ločen fiduciarni račun za rezervni sklad in da se obratovalni stroški ne bi več delili po številu oseb, ampak po površini in številu posameznih delov.

Glede soglasij so takrat med drugim napovedali, da bi bilo za najemanje posojil iz rezervnega sklada še naprej potrebno 100-odstotno soglasje etažnih lastnikov, da za opravljanje mirne dejavnosti v delu stanovanja ne bi bilo potrebno soglasje drugih etažnih lastnikov, za opravljanje moteče, hrupne dejavnosti v delu stanovanja pa 75-odstotno soglasje.

Medtem ko je sedaj za izboljšave (npr. vgraditev novih naprav ali instalacij) potrebno 75-odstotno soglasje lastnikov, bi glede na takratne napovedi ministrstva po novem to sodilo pod redno upravljanje in bi bilo potrebno 50-odstotno soglasje. Pri tem bi v primeru enega lastnika z več kot 50-odstotnim deležem manjšinskim lastnikom omogočili sodno varstvo.

Ljubljana, 25. avgusta (STA)

Dela stala skoraj pol milijona evrov

Obnovo župnijske cerkve sv. Mihaela na Vranskem so začeli v maju 2019. Po besedah župnika Jožeta Turineka obnova obsega obnovo temeljev, fasade, celotnega ostrešja, zvonika in kritine. Po navodilu spomeniškega varstva bo obnovljena zunanost takšna, kot je bila prvotna zunanost stavbe.

Dela izvaja **Gradbeništvo Franc Novak** iz Moravč, celotna obnova pa bo znašala okrog 490 tisoč evrov. Vse poslovne zadeve v zvezi z obnovo vodijo župnijski ključarji Edi Novak, Vinko Bogataj, Justin Sedeljšak, Franc Šoštar in Franc Beričič. Za njihovo požrtvovalnost so jim župljani iz srca hvaležni. Hvaležni so tudi vsem donatorjem, v prvi vrsti vsem faranom, Občini Vransko in vsem podjetnikom ter vsem, ki so karkoli prispevali in bodo še prispevali k obno-

Obnova župnijske cerkve sv. Mihaela na Vranskem

vi tega starodavnega verskega in kulturnega spomenika na Vranskem.

Že do zdaj pa so v Župniji Vransko veliko prispevali za

svoje sakralne objekte, saj imajo poleg številnih kapel tudi šest podružničnih cerkva, ki so lepo vzdrževane.

T. Tavčar

Iz litra odpadnega jedilnega olja nastane kar 90 odstotkov biodizla ali bioplina

.....

Foto: Javno podjetje Komunala Brežice

»V projektu '*Olje nekoliko drugače*' je Komunala Brežice sodelovala kot partner. Po celotni brežiški občini smo v sklopu projekta številnim izobraževalnim ustanovam razdelili posodice za odpadno olje in postavili 10 zbiralnikov za nadaljnjo uporabo odpadka. Lokacije zanje smo skrbno izbrali, tako da bodo

dostopne čim večjemu številu uporabnikov. Pripravili smo tudi kratek animirani film, v katerem je prikazano, kako je potrebno pravilno ravnati z odpadnim jedilnim oljem. Za boljšo ozaveščenost občanov smo uredili zloženke in imeli delavnico izdelovanja svečk. Veseli smo dobrega odziva, saj smo zbrali že veliko jedilnega olja, kar trikrat več kot pred dvema letoma,« je na novinarski konferenci o posebnostih in novostih **evropskega projekta ‘Olje nekoliko drugače’** povedala mag. Jadranka Novoselc, direktorica Komunale Brežice.

Liter odpadnega jedilnega olja lahko onesnaži milijon litrov pitne vode. Prebivalec Slovenije v povprečju odvrže 10,5 litrov odpadnega olja letno; z nepravilnim ločevanjem lahko s tem onesnaži 10 milijonov litrov vode. Ob primernem skladiščenju, oddajanju in predelavi pa lahko odpadno jedilno olje postane obnovljiv vir energije. Iz litra odpadnega jedilnega olja nastane 90 odstotkov biodizla ali bioplina, ekoloških goriv, ki ne onesnažujeta okolja.

»Jedilno olje v gospodinjstvih je odpadek, ki ga je potrebno ustrezno zbirati in predati naprej. Z ločenim zbiranjem odpadnega jedilnega olja prispevamo k ohranitvi ekosistemov in k zmanjševanju stroškov delovanja javnega komunalnega sistema. Partnerji želimo z različnimi aktivnostmi, tudi izobraževalnimi delavnicami, uporabnikom približati perečo problematiko. Med drugim smo kupili vozilo za praznjenje uličnih zbiralnikov,« je pojasnil Mitja Udovč, direktor Komunale Sevnica.

Glavni namen projekta '*Olje nekoliko drugače*' je povezanost lokalne skupnosti, občin in regije Posavje v skrbi za trajnostno rešitev problematike odpadnega jedilnega olja. Komunala Sevnica je, kot vodilni partner, skupaj s partnerji Komunalo Brežice, Komunalo Radeče, podjetjem Kostak Krško, Občino Sevnica in društvom U3 sodelovala pri nakupu malih zbirnih gospodinjskih posodic, ki so jih razdelili učencem posavskih šol in občanom.

»Občane prijazno pozivamo, da v zbiralnike prinašajo samo odpadno jedilno olje. Želimo si, da Posavje postane okoljsko najbolj ozaveščeno območje v Sloveniji,« je strnil Jože Leskovar, direktor sektorja komunale pri Kostaku Krško.

-

Projekt zajema postavitev 35 uličnih zbiralnikov za odpadno jedilno olje v posavskih občinah in številne aktivnosti osveščanja prebivalcev občin o pomenu pravilnega ravnanja z odpadnim jedilnim oljem. Na Zbirnem centru Sevnica bodo v septembru pilotno postavili filtrirno postajo, katere namen bo predelava zbranega odpadnega jedilnega olja v alternativno gorivo.

***Javno podjetje Komunala Sevnica** izvaja gospodarske javne službe, ki so hkrati glavne dejavnosti podjetja. Poleg glavnih dejavnosti izvajajo še druge dejavnosti komunalnega značaja, kjer veljajo načela tržnega gospodarstva. Osnovno vodilo poslovanja*

podjetja je in bo tudi vnaprej ohranjati in razvijati kakovostne, zanesljive storitve ob konkurenčnih cenah in hkrati spoštovati poslovno etiko ter družbene vrednote, ki so temelj uspešnega uresničevanja poslanstva in obstoja podjetja kot subjekta poslovanja. Bonitetna hiša Bisnode, je po izvedenih analizah poslovanja za leto 2018, podjetje uvrstila med tiste poslovne subjekte v Sloveniji, ki dosegajo zlato boniteto odličnosti. Podjetje je letos prejelo tudi polni certifikat »Družini prijazno podjetje«.

Javno podjetje Komunala Brežice je pred letom dni prejelo posebno priznanje za starejšim prijazno podjetje. Za svoje družbeno odgovorne aktivnosti je prejelo nagrado Horus 2017 – slovenska nagrada za družbeno odgovornost, za celostno upravljanje s človeškimi viri pa HRM projekt 2017. Upravlja sedem javnih vodovodnih sistemov, tri kanalizacijske sisteme (Brežice, Obrežje in Globoko), 182 ekoloških otokov za ločeno zbiranje odpadkov, pokopališče in tržnico v Brežicah, občinske in zasebne večstanovanjske objekte ter poslovne prostore. Glavno

poslanstvo podjetja je ljudem omogočiti osnovne življenjske dobrine, kot je neoporečna pitna voda.

KOSTAK, komunalno in gradbeno podjetje ima več kot 60-letno tradicijo na področju izvajanja komunalnih storitev. Opravlja dejavnosti gospodarskih javnih služb v občinah Krško in Kostanjevica na Krki ter tržne dejavnosti na področju **gradbeništva**, trgovine, komunale, vzdrževalnih in čistilnih del ter obdelave odpadkov. Dejavnosti opravljajo v skladu s standardi na področju vodenja kakovosti ISO 9001 in vodenja sistema ravnanja z okoljem ISO 14001, z načeli varnosti in zdravja pri delu OHSAS 18001 ter v skladu z energetske standardom ISO 50001. Gospodarske javne službe opravlja v skladu s koncesijskima pogodbama v občini Krško in Kostanjevica na Krki.

Več informacij:

Bojana Zevnik, odnosi z javnostmi

Javno podjetje Komunala Brežice

telefona: **07 620 92 85, 031 285 750**

e-pošta: **bojana.zevnik@komunala-brezice.si**

28. 8. 2019

Raba energije v industriji, Slovenija, 2018

Največ energije v energetsko intenzivnih dejavnostih je bilo namenjene za proizvodnjo toplote

SURS je v juliju 2019 končal projekt z naslovom Disagregacija statistik končne rabe energije v industriji, v okviru katerega je prvič zbral podatke o končni rabi energije v nekaterih industrijskih panogah, razčlenjene po namenih.

28.8.2019 | končni podatki

DELI OBJAVO:...

Tomaž Božič, Maja Kramžer, Mojca Žitnik

[Povzraščanje po podatkih](#)

Med vsemi dejavnostmi so v letu 2018 največ energije rabile predelovalne dejavnosti (področje C), 82 %; sledile so dejavnost oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in odpadki, saniranje okolja (področje E) z 8 %, dejavnost kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo (področje A) s 5 %, dejavnost **gradbeništvo** (področje F) s 3 %, dejavnost rudarstvo (področje B) z 2 % in dejavnost oskrba z električno energijo, plinom in paro (področje D) z manj kot odstotkom.

Podatki o rabi energije po namenih so bili zbrani za energetsko intenzivnejše dejavnosti iz oddelkov proizvodnja živil (oddelek 10), proizvodnja papirja in papirnih izdelkov (oddelek 17), proizvodnja kemikalij in kemičnih izdelkov (oddelek 20), proizvodnja nekovinskih mineralnih izdelkov (oddelek 23) in proizvodnja kovin (oddelek 24).

Skoraj v vseh izbranih dejavnostih je bilo največ energije namenjene za proizvodnjo toplote. Izjema je bil oddelek proizvodnja kovin (aluminija), kjer je bilo največ energije namenjene za elektrokemične procese.

Za proizvodnjo toplote se je v največjem odstotku rabil zemeljski plin (60 %), sledila so trdna fosilna goriva (15 %) ter elektrika (skoraj 11 %). Za elektrokemične in mehanske procese (pogon strojev) se je večinoma rabila električna energija (več kot 80 %), za proizvodnjo hladu in razsvetljavo pa samo električna energija. Za ogrevanje in hlajenje stavb ter ogrevanje vode v upravnih prostorih se je rabil v največjem odstotku zemeljski plin (48 %), sledili so elektrika (20 %), toplota (skoraj 17 %) ter druga olja (skoraj 8 %).

Predstavljeni podatki so začasni. Končni podatki bodo objavljeni v oktobru 2019.

Raba energentov v proizvodnji živil, papirja, kovin in nekovinskih mineralnih izdelkov ter kemikalij (TJ) po namenih, Slovenija, 2018

Raba energije in energentov po dejavnostih, Slovenija, 2018

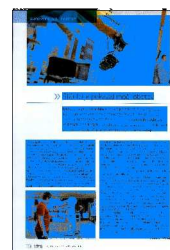
	2018
	TJ
Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo (področje A)	2.945
Rudarstvo (področje B)	1.121
Predelovalne dejavnosti (področje C)	50.236
od tega za proizvodnjo živil (oddelek 10)	2.348
od tega za proizvodnjo papirja in papirnih izdelkov (oddelek 17)	6.876
od tega za proizvodnjo kemikalij in kemičnih izdelkov (oddelek 20)	4.184
od tega za proizvodnjo nekovinskih mineralnih izdelkov (oddelek 23)	7.078
od tega za proizvodnjo kovin (oddelek 24)	13.235
Oskrba z električno energijo, plinom in paro (področje D)	201
Oskrba z vodo, ravnanje z odpadki, saniranje okolja (področje E)	4.952
Gradbeništvo (področje F)	1.588

Vir: SURS

METODOLOŠKO OPOZORILO

Namen pilotnega projekta je bil preučiti možnost zbiranja podatkov o končni rabi energije v industriji glede na namen rabe za leto 2018. V naslednjem letu bo zbiranje teh podatkov uvrščeno v redno produkcijo statistik energetike.

Obiščite tudi našo podatkovno bazo SiStat.

Stäubli je pokazal moč robotov

Konec junija je bil v Pardubicah največji češki Stäublijev dogodek, imenovan Tehnološki dnevi (Technology Days). Na 1300 kvadratnih metrih je bilo mogoče videti številne robote v zanimivih Stäublijevih aplikacijah in aplikacijah njegovih partnerjev. Dogodek je bil veliko večji kot prvo leto (v 2017) in lahko rečemo, da je bil še uspešnejši.

Prvi dogodek v 2017 je bil velik uspeh, saj je v petih dneh prizorišče obiskalo čez 500 profesionalnih obiskovalcev. To je pomenilo samo eno, da tedanja dvorana ni bila dovolj in se je treba premakniti v večje prostore. Razstavni center IDEON je bil prava izbira s štirikrat večjimi površinami. Število obiskovalcev je doseglo skoraj 1000 in več razstavnega prostora pomeni tudi več partnerjev. Vsak obiskovalec si je lahko ogledal predstavitev 19 partnerskih podjetij.

Najbolj zanimiva razstava je bila predstavitev Stäublijeve rešitve HelMo. To je originalna robotska roka (serije TX2) v kombinaciji z avtomatsko vodenim vozilom (Automated Guided Vehicle – AGV). Ta edinstvena kombinacija omogoča prosto gibanje na delovnem mestu in po potrebi delo na različnih delovnih postajah. Ta tehnologija je zelo obetavna in kot primer lahko navedemo uporabo HelMo v Allschwilu v Švici v Stäublijevi tovarni konektorjev. Številni obiskovalci so tudi pohvalili, da so si na enem mestu lahko

ogledali celotno paleto robotov TS2. Ta nova generacija robotov SCARA v vseh možnih lastnostih presega svoje predhodnike in s TS2-100 prinaša celo nov doseg 1000 mm. Partnerska podjetja so predstavila veliko zanimivih aplikacij za avtomatizacijo, vključno z laserji, krmilnimi elementi, varnostnimi tehnologijami ali kamerami. Poseben poudarek je bil na živilski industriji, ki je imela svoj poseben oddelek. Razlog za to je očiten. Rast živilske industrije je izjemna in Stäubli to občuti kot svojo prednost. Stäublijevi roboti s higienskimi dizajnom so za uporabo v tem okolju edinstveni in močni. Lahko delajo neposredno s primarnimi viri brez potrebe po posebnem zavijanju ali zaščiti.

A ta dogodek ni bil le v povezavi z roboti. Izkušnje iz lanskega leta so pokazale resnično veliko zanimanja za predavanja. Tako sta bili letos celo dve vzporedni sekciji strokovnih predavanj. V glavni predavalnici so potekala predavanja s strani predstavnikov iz podjetij Pilz, Beckhoff, Sanexoo, TMT Chrudim, Asyrl, Murrelektronik, LASCAM in MATEX. V drugi predavalnici, kjer so bila predavanja osredotočena na živilsko industrijo, so imela predstavitve podjetja TMT Chrudim, Techfood, Murtfeld, Endress + Houser in kot poseben predstavnik gostov iz Evropskega združenja za higiensko inženirstvo in oblikovanje (European Hygienic Engineering & Design Group – EHEDGE).

Na podlagi zaključkov dogodka je mogoče sklepati, da je bil program zelo zanimiv in koristen. Verjamemo, da lahko čez dve leti spet pričakujemo zelo dobro pripravljen strokovni dogodek, ki bo pokrival najzanimivejše teme, ki jih zajemajo avtomatizacija in z njo povezana področja. Podjetje Stäubli je prepričano, da so taki dogodki najpomembnejši za njihovo panogo in vsem pokažejo, česa je industrija sposobna. [Pripravil: Mihael Debever]

Pozabi na študentske sobe – tu je S hotel

Avtor: **Matjaž Lesjak** - 28. avgust, 2019

S hotel je sodobno opremljen hotel, ki se nahaja v samem centru Maribora, na Smetanovi ulici 20. V njegovi neposredni bližini so:

- Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko,
- Fakulteta za energetiko,
- Fakulteta za **gradbeništvo**, prometno **inženirstvo** in arhitekturo,
- Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo,
- Fakulteta za strojništvo,
- Univerzitetna knjižnica Maribor,
- Rektorat Univerze v Mariboru in Raziskovalno- razvojno in umetniško središče univerze v Mariboru
- Srednja elektro-računalniška šola
- Srednja gradbena šola in gimnazija
- gimnazija Maribor

Nedaleč od hotela so tudi razni športni objekti, kulturne ustanove, gostinski obrati namenjeni študentski prehrani in seveda zabavi, avtobusna postaja, železniška postaja, trgovski centri ... S športom pa se lahko ukvarjate celo v hotelu samem, ki v svojih prostorih ponuja še plesno vadbeni center za navdušence salse, reggaetona, bachate sensual, joge ...

Hotel je na razpolago dijakom in študentom, ki bi si želeli izboljšati kakovost svojega bivanja med šolanjem in si po izredno ugodni ceni zagotoviti optimalne pogoje za študij. Seveda pa lahko v hotelu bivajo tudi profesorji, osebe brez statusa, turisti in vsi ostali, ki bi si to zaželeli. Prijave so možne skozi vso leto, prav tako tudi bivanje v hotelu, omejitev iz tega naslova ni nobenih, razen seveda polna zasedenost hotela.

S hotel v 6. nadstropjih ponuja kar 92 bivalnih enot različnih velikosti in barv, od tega je 59 sob namenjenih bivanju dijakov in študentov ter 33 sob, ki so namenjene vsem ostalim hotelskim gostom in turistom. Glede na raznolikost ponudbe, lahko z gotovostjo trdimo, da zadovoljimo tudi najzahtevnejše goste. V sobi ste lahko sami, si jo delite s svojim partnerjem ali s svojimi prijatelji. V kolikor si želite privoščiti še več udobja po ugodni ceni, si lahko najamete nadstandardno sobo, garsonjero ali celo apartma. Izbirate lahko med:

- Enoposteljna soba standard
- Enoposteljna soba premium
- Dvoposteljna soba standard
- Dvoposteljna soba premium
- Troposteljna soba standard
- Zakonska soba standard
- Garsonjera za 1 osebo standard
- Garsonjera za 2 osebi standard
- Garsonjera za 1 osebo premium
- Garsonjera za 2 osebi premium
- Zakonska garsonjera premium
- Apartma za 2 osebi
- Apartma za 3 osebe
- Apartma za 4 osebe

Hotelski gostje imajo v ceno rezervacije vključen zajtrk v hotelski restavraciji, študenti in dijaki pa lahko v hotelu zajtrkujejo za doplačilo. Vsem gostom sta na razpolago še 2 avtomata za kavo in razne prigrizke, ki se jih lahko poslužujejo 24 ur dnevno. Cena bivanja sicer vključuje še menjavo posteljnine vsakih 14 dni, porabo tople in hladne vode, porabo elektrike, brezplačni internetni dostop in TV, ogrevanje v času kurilne sezone, čiščenje in vzdrževanje.

Za prijavo v S hotel potrebujete le osebni dokument (potni list, osebno izkaznico ali izkaznico o začasnem prebivališču) in izpolniti morate prijavnico, ki jo najdete na spletni strani shotel.si.

Za vse ostale informacije v zvezi z nastanitvijo smo za vas dosegljivi na tel. št. +386 (0)41 916 088 ali po e-pošti info@shotel.si, sobe@shotel.si

1 od 9 < >

Matjaž Lesjak

Urednik revij Študent in vodja tehnologij

Bodi prvi in oceni prispevek:

S spleta

28.8.2019 8:32

Obetajo se spremembe glede urejanja papirjev za zaposlovanje tujcev

Ljubljana, 28. avgusta (STA) - Delodajalci se pri zaposlovanju tujcev srečujejo z ovirami in so upravičeno besni, zakonodaja je neživiljenjska in za svetom, izgublja pa Slovenija, je dejal vodja konzularne službe zunanjega ministrstva Andrej Šter. Ministrstvo zato predlaga spremembe, ki bi postopke skrajšale, pocenile, hkrati pa zajezile izkoriščanje in zaslužkarstvo.

Slovenski delodajalci že mesece opozarjajo na pomanjkanje kvalificirane delovne sile, urejanje papirjev za tuje delavce pa traja tudi po več mesecev, je povedal Šter in dogajanje ponazoril s primerom iz **gradbeništva**.

Delodajalcu se ponavadi mudi, zato večina delavcev iz BiH "meče v mešalec ali vozi samokolnico", še preden ima potrebno dovoljenje za prebivanje in delo. Organ, ki ga izdaja, pa o vsakem koraku, če denimo manjka kakšno potrdilo, delavca prek slovenskega veleposlaništva v Sarajevu obvešča v BiH, a neuspešno, saj je v Sloveniji. Obvestilo roma nazaj v Ljubljano, ko končno pride do delavca, pa ga mora delodajalec peljati v Sarajevo, kjer da prstne odtise in predloži ustrezne dokumente. Postopek se preseli nazaj na slovenski organ, ki izda dovoljenje, a ga spet pošlje v BiH, tako da ga mora iti delavec, ki dela v Sloveniji, iskat tja.

"Minila sta dva ali trije meseci. Delodajalec je upravičeno besen kot ris," je postopke komentiral Šter.

Pri tem je izpostavil, da je ureditev slaba tudi za tujce, ki bi radi v Sloveniji študirali, raziskovalce, gostujoče profesorje, umetnike, strokovnjake. "Kitajski baletki, ki iz Švice pride v ansambel SNG Opera in balet Ljubljana, rečemo, da ne more tu vložiti prošnje za dovoljenje za prebivanje. Čeprav je zaposlena v Švici in nikoli ni bila na Kitajskem, jo pošljemo v Peking, kjer mora pridobiti potrdilo o nekaznovanju in vložiti vlogo ter počakati, da bo ta odobrena," je bil oster. Enako bi bilo, če bi denimo nujno potrebovali strokovnjaka za vzdrževanje Nuklearne elektrarne Krško, ki bi bil iz države zunaj EU, je navedel.

"Imamo predpise, ki so popolnoma neživiljenjski in obremenjujemo tiste, ki bi prišli k nam z dobrimi nameni. "To je popoln nesmisel, druge države EU nimajo tovrstnih omejitev, pač pa postavljajo omejitve za tiste, ki jih je res treba preveriti," je povedal. "Resni ljudje ugotovijo, da smo daleč za leseno sekuro," je opozoril in dodal, da gredo potem raje v druge države, Slovenija pa je na izgubi.

Ministrstvo za zunanje zadeve zaradi te problematike že vrsto let poziva k spremembi zakona o tujcih, ki bi poenostavile in skrajšale postopek, a neuspešno. Temu se namreč, tako Šter, ves čas upira ministrstvo za notranje zadeve, pristojno za ta zakon, in sicer z argumentom zagotavljanja varnosti.

V mandatu te vlade pa jim je le uspelo svoj predlog spraviti v medresorsko usklajevanje. Ta bi slovenskim delodajalcem, ki nujno potrebujejo delavce, omogočil, da urejajo papirje za delavce kot njihovi pooblaščenici. To bi postopke olajšalo časovno in cenovno, tako da bi bili namesto v treh mesecih zaključeni v največ treh tednih, je poudaril sogovornik.

Šter verjame, da bi z njihovim predlogom otežili tudi delo posrednikom, ki ustanavljajo podjetja oz. agencije za t. i. leasing delovne sile in želijo tujcem v Sloveniji omogočiti kar najhitrejšo pot v druge države EU.

Te "prodajalne delavcev" so po njegovih besedah ugotovile, da je najceneje, da se tuje delavce zaposli na Slovaškem, saj jim tam ni treba plačevati prihoda in odhoda na delo ter malice, zaradi česar so ustanovile podružnice v Bratislavi. Bosanski delavci se tako s pomočjo slovenskega podjetja zaposlijo na Slovaškem, od tam pa odidejo na delo v Nemčijo. "Je to kaj drugega kot zaslužkarstvo najnižje vrste?" se sprašuje.

Napotitve (tujih) delavcev iz Slovenije v druge države EU vidi kot "zvodništvo, ki bi moralo biti kaznivo". "Zanimivo, nobena druga država s podobnim statusom, kot ga ima Slovenija, niti Bolgarija, Romunija, Madžarska, Češka, Slovaška, nima tovrstnega obsega. Oni v Nemčijo pošljejo nekaj deset delavcev letno, mi pa med 30.000 in 60.000," je opozoril. V tej luči se ne čudi postopkom, ki so zaradi tega zoper Slovenijo sproženi pri Evropski komisiji.

S predlogom ministrstva bi po njegovih besedah zajezili tudi t.i. scouting za tuje študente. Tudi ta pojav je orisal na primeru, in sicer kamerunskega fanta, starega kakšnih 20 let: "Pot iz Kameruna v Evropo stane med 20.000 in 50.000 evrov, ker je treba kupiti lažne dokumente, pa to, drugo, tretje, če ga nekdo vpiše na slovensko fakulteto, kar že predstavlja vstopnico v Evropo, pa to ne stane skoraj nič."

Ministrstvo za zunanje zadeve se zato zavzema za postopke, s katerimi bi se zahtevalo ustrezne dokumente in preverilo, ali takšni mladi ljudje res prihajajo v Slovenijo na študij, ali imajo ustrezno znanje ipd.

Predlog ministrstva za zunanje zadeve je sicer v medresorskem usklajevanju že od lanskega leta, Šter pa je glede podpore optimist.